

Konstantinos

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ : ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΟΣ ΣΤ' - ΤΕΥΧΟΣ 67

ΜΑΪΟΣ 1913

“ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ,,

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ

Διὰ τὸ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ	Δραχμὰς	12.—
Διὰ τὴν ΑΜΕΡΙΚΗΝ	Δολλάρια	3.—
Διὰ τὴν ΑΙΓΥΠΤΟΝ καὶ ΑΓΓΛΙΑΝ	Λίρα Ἀγγλίας	1)2
Διὰ τὴν ΚΥΠΡΟΝ	Σελίνια	10.—
Διὰ τὴν ΕΥΡΩΠΗΝ	Φρ. γρ.	12.—
Ἐκδόσεις ἐκλεκτῆ γενικῶς	Φρ. γρ. ἢ Δραχ.	25.—

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ :

ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΑ ΕΥΓΕΝΙΑΝ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΟΔΟΣ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 83.—ΑΘΗΝΑΣ

Τηλεγραφικὴ διεύθυνσις : “ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ,,—ΑΘΗΝΑΣ

Πᾶν χειρόγραφον δημοσιευόμενον ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφεται

Πᾶν σύγγραμμα ἀποστελλόμενον εἰς τὰ γραφεῖά μας ἀναγγέλλεται

Αἱ ἐγγραφαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1ης ἐκάστου μηνός.—Τὸ τεύχος δρ. 2

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νὰ ἐργασθῶμεν : *Ευγενία Ζωγράφου*.—Διαπορεύεις Ἑλληνίδες κατὰ τὸν 19^{ον} αἰῶνα (Καλλιόπη Παπαλεξοπούλου) : Σπ. Λεβιάδη—Λογογραφία. Τὸ Γαϊτανάκι Ἑλληνικός χορός : *Ι. Π. Σταματούλη*.—Τὸ Παιδομάζωμα. Ἄσμα Ἰπειρωτικόν.—Τὸ Περιδέραιον τῆς Βασιλίσσης (διήγημα) : Μετάφρασις Δος *Α. Ν.*—Οἱ Δύο πλούσιοι *Jean Turgeneiu* : *Σ. Θ. Λάσκαρι*.—Γνωμικὰ *Alfred Capus* : *Σ. Θ. Λάσκαρι*.—Ὁ Τουφεκισμὸς τῶν προδοτῶν.—Ὁ Βασιλεὺς *Κωνσταντῖνος*.—Τὸ Χαρεμλίκι : Δήμητρας *Βάνα*.—Μετάφρασις *Ν. Σ.*—Τὸ Παγγαῖον.—Τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Θεσσαλονίκης.—Ἐν ψήφισμα τῶν Βουλγάρων.—Μάιος 1913.—29 Μαΐου.—Αἱ Ἑλληνίδες καὶ ὁ πόλεμος.—Ἀπὸ τοὺς Ἡρωισμοὺς τοῦ Μαυροβουνίου.—Ἀπὸ τὴν Ζωὴν τοῦ μηνός : Μάιος. *Δ. Ζ.*—Τέχνη.—Μία Καλλιτεχνικὴ Ἑλληνικὴ παράστασις εἰς τὴν Μασσαλίαν.—Αἱ Ἑλληνίδες ἐν τῇ ξένη.—Ἡ Δις Παπαγεωργακοπούλου.—Ἡ Συναυλία τοῦ Δημοτικοῦ.—Θέατρον.—Ἀπὸ τὰ περίεργα τῆς Ζωῆς.

ΚΟΣΜΟΣ : Ἡ Βασιλόπισ Μαρία.—Γερμανία καὶ Γαλλία.—Ἡ πρώτη Σουφραζέττα.—Ὀλιγόστιχα.—Βιβλία καὶ περιοδικά.

ΕΙΚΟΝΕΣ : Ἡ Πριγκίπισσα Μαρία.—Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος.—Ἡ αἰθουσα τῶν συνεδριάσεων ἐν Λονδίῳ ἐνθα ὑπεγράφη ἡ εἰρήνη.—Εὔζωνοι γυμναζόμενοι.

EUGÉNIE ZOGRAPHOU

LA REVUE

HELLENIQUE

6ème ANNÉE, No 67
ATHÈNES, MAI 1913

REVUE MENSUELLE

ILLUSTRÉE

PRIX DU NUMÉRO : 1 FRANC

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΤΟΣ ΣΤ΄.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΜΑΪΟΣ

1913

ΤΕΥΧΟΣ 67.

ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ “ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ,,

Ἐν Ρωσίᾳ (Ὁδησός) ἡ Δις Ἀγγαλιῆ Κοκινάκη. Rue Gretslihesaja, No 30.—Ἐν Λονδίῳ Ἄνις Ὀλγα Παπαδάκη, (61 Hereford, Road Bayswater, W).—Ἐν Μάντσεστερ ὁ κ. Βασίλειος Κωνσταντινίδης.—Ἐν Καίρ-Ζαγὰτ τῆς Αἰγύπτου ὁ κ. Παναγιώτης Ἰατριδης.—Ἐν Ζαγαζίκ τῆς Αἰγύπτου ὁ κ. Ζήνων Στράτης, πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Συλλόγου.—Ἐν Facous τῆς Αἰγύπτου ὁ κ. Νέαρχος Παπᾶς.—Ἐν Μανσούρα τῆς Αἰγύπτου ὁ κ. Περικλῆς Κωνσταντόπουλος.—Ἐν Simbellawein τῆς Αἰγύπτου ὁ κ. Μιχαὴλ Μπαμίχας, ἰατρός.—Ἐν Τάντα τῆς Αἰγύπτου ὁ κ. Περικλῆς Παπαχριστοδούλου.—Ἐν Benha τῆς Αἰγύπτου ὁ κ. Κωνσταντ. Δάνισκας.—Ἐν Πόρτ-Σάιτ ἡ Ἄνις Ἀγγαλιῆ Γεωργιάδου, Διευθύντρια τοῦ Παρθενωνογείου.—Ἐν Αἰμαχώστῳ ἡ Ἄνις Ἑλένη Χατζηπέτρου, Διευθύντρια τοῦ Παρθενωνογείου.—Ἐν Ασκωσίᾳ ἡ Ἄνις Ἑλένη Κρήστου, Διευθύντρια τοῦ Παρθενωνογείου.—Ἐν Λάρνακι ἡ Κᾶ Ἑλένη Πούρτζη.—Ἐν Λεμεσῶ ὁ κ. Εὐγένιος Ζήνων, Βουλευτὴς - Δικηγόρος.—Ἐν Πάφῳ ὁ κ. Σπυρίδων Μυρομάτης, Δικηγόρος.—Ἐν Ἱερουσαλὴμ ὁ κ. Μιτθίας Πυλιώτης.—Ἐν Μοτιλίῳ ὁ κ. Ροδόλφος Γ. Ράλλης.—Γενικὸς ἀντιπρόσωπος ἐν Κύπρῳ ὁ κ. Γ. Πάλμας.—Ἐν Κερκύρᾳ ἡ Ἄνις Ἀγάθη Νικοκίθουρα.

Ἡ Α. Β. Υ. Ἡ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΜΑΡΙΑ

[Ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει τῆς εἰς Παρίσιον]

ΝΑ ΕΡΓΑΣΘΩΜΕΝ

Είπε ἑγκλημα τηλεγραφεῖ ὁ ἀνταποκριτὴς τοῦ Ἡμερησίου Ταχυδρόμου κ. Δύλων ἢ ἐκδουλεύσει 750.000 Ἑλλήνων. Ἡ γνώμη αὕτη ἄς δοῦν τὸ σύνθημα συστηματικῶν διαμαρτυριῶν καὶ ἀποκαλύψωμεν ἐκ μέσου τοῦ ἀνεπιστήμιου Ἑλληνοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπίστασις Ἑλλάδος κωλύεται νὰ προβῇ εἰς ἀνάλογον μέτρον. Εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐπιφανοῦς δημοσιογράφου δεξιόστανται ὁ στοιχειώδης ἀνθρωπισμὸς ὁ ὁποῖος μετὰ φρίκης παρακολουθεῖ τὸ ἄνερον ἔργον ἔθνους ζώντος καὶ ἀναπτυσσομένου εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ εἶνε ὅχι μόνον ἑγκλημα ἢ ἐκδουλεύσει τὸσον γιλιᾶδων Ἑλλήνων κατὰ τῆς ἑλληνικῆς ἰδέας, κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς διανοητικότητος, ἀλλὰ καὶ ὄριος πρὸς τὰς ἀνθρωπιστικὰς ἰδέας, πρὸς τὰ στοιχειώδη δίκαια τοῦ ἀνθρώπου, πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως καὶ τῆς συνειδήσεως, τὰ μέσα τὰ ὅποια ἢ Βουλγαρία χρησιμοποιοῦει πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς. Καὶ ἡ πλέον πορωμένη συνείδησις καὶ ἡ πλέον ἀδιάφορος ψυχὴ ἀισθάνεται βαρύτερα βῆτος φρίκης πρὸ τῆς ἀπικιστικότητος καὶ τῆς ὁμότητος τῶν πράξεων τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν κατὰ παντὸς ὁ ὁποῖος δὲν ὑποκύπτει εἰς τὰς θέλησεις των. Καὶ ἐκεῖνο ποῦ καθιστᾷ τὸ βῆτος ὀρμυτέρον καὶ τὴν ὁδὸν βαρύτεραν, ἐκεῖνο ποῦ φέρει τὴν ἀπόγνωσιν καὶ γεννᾷ τὴν ἀλλοφροσύνην εἶνε ἡ μελλοντικὴ θέσις τῶν πληθυσμῶν αὐτῶν. Διότι τὸ σημερινὸν ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ βάρβαρον καθεστὸς ἀν ἦτο δικαίον ἢ ἀδικαιοσύνη κατὰ τὴν ἀπορία περιστάσεων. Ὁ πόλεμος ἴσως ἐπιτρέψει καὶ ὑπερβάσις καὶ ἀποκρίνεται σκληρότητα καὶ ἔλλειψιν σεύαστου πρὸς τὰ δικαίωματα τῶν ἡττημένων.

Τὸ δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου καὶ ἡ θέλησις τοῦ νικητοῦ ἐπέχουν θέσιν νόμου καὶ αἱ αὐθαιρέσιαι δὲν εἶνε ἔξω πρὸς τὰ διακρίματα τῶν νέων κυριάρχων οἱ ὅποιοι ἐνόησαν καὶ ἄνοητοι καθίσταται καὶ ὁμοῖοι καὶ βίαιοι καὶ σκληροὶ καὶ τυραννικοί.

Δυστυχῶς ὅμως τὰ μέτρα τῶν Βουλγάρων δὲν ἔχουν τὴν χροιάν τῆς προσωρινότητος καὶ δὲν εἶνε ἀπὸ ἁπλοῦς ἀνάγκης. Εἶνε ἡ ἀπαρχὴ συστηματικῆς ἐργασίας ἢ ὅποια ἀκολουθεῖ ἕνα δρόμον. Ἡ τὴν ἀφοσίωσιν ἢ τὴν ἐξόντωσιν. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀπλοῦς πρόγραμμα κρύπτεται ὁικανὸς ἀπιστίας, παραπονῶν, ληστρικῆς ἀνεργείας καὶ ἀμφοδρόν ἐνστάσεων ἢ ἐκδήλωνσι. Καὶ ὅλα αὐτὰ εἰς βῆτος ἀθῶν ἀδελφῶν μας οἱ ὅποιοι ἀντὶ τῆς δροσερῆς πνοῆς τῆς ἀνελευτέρας ἐλευθερίας ἀνεῖρον τὴν φλογώδη πνοὴν μιᾶς τυραννίης ἀποσπικτικῆς, μιᾶς

ζωῆς ἀσφικτικῆς, ἐνδὸς βίου περικυκλωμένου ἀπὸ δικρικὴ μαῦρα σύννεφα. Εὐρῆθησαν ὑπὸ τὰς ἀλλοττοὺς δουλείας τῆς ὁποίας τὴν ἀπικιστικὴν ἐδοκίμασαν μετὰ τὴν πλεον στυγνὴν ἐκδήλωσιν. Εἶδαν σφραγῆς, ἀτιμίας καὶ χρίσιν τυραννικῶν μέσων τῶν ὁποίων ἡ θλίβερα εἰκὼν ἔλαβε διεγείρει τὴν φρίκην καὶ ἐπιθυμίαν ἀπὸ τοῦ ἐπὶ γενεῆς γενεῶν.

Καὶ ἔχομεν καθήκον νὰ ἐντείνωμεν τὰς προσπάθειάς μας ὅπως γνωσθῶσιν ὅσον ὅσον τὰ λεπτομερῆς ὅλα καὶ πράξεις τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν οἱ ὅποιοι ὡς ἠομιμήν/α ἐνέστησαν κατὰ τῶν ἀτυχῶν ἀδελφῶν μας.

Εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀμερικὴν οἱ Ἄσοι ἐξανίστανται ὅταν γνωσθῇ ὅτι παρεβιάσθη ἢ συνείδησις τοῦ ἀτόμου καὶ δὲν ὑπῆρξεν ἀρκετὰ σεύαστὴ ἢ ἐλευθερία τῆς σκέψεως.

Εἶνε λοιπὸν ἀνάγκη ἢ κοινὴ γνώμη τῆς Εὐρώπης νὰ πληροφροῦσιν εὐρύτητα ὅλα τὰ τερατογενήματα τῆς Βουλγαρικῆς φυλῆς.

Ἴσως ἐπέλθῃ ἡ ποθουμένη θεραπεία. Εἶνε ἡ μόνη ἐλπίς τῶν καταδυναστευομένων μέχρις ὅτου ἡ μίσητος Ἑλλάδος ἔλθῃ τιμωρὸς τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἀπιστίας τυραννίας.

Ἢ ἦτο λοιπὸν ἀπεδεδιχημένον μετὰ γεγονότα, μετὰ ὀνόματα, μετὰ χρονολογίας, μετὰ ἀριθμοὺς, μετὰ ἀκρίβειαν, μετὰ χρωματισμὸν, μετὰ λεπτομερείας, νὰ γίνῃ μετάφρασις ὅλων αὐτῶν εἰς Γαλλικὴν καὶ Ἀγγλικὴν γλῶσσαν καὶ νὰ σταλῇ εἰς ὅλα τὰ σωματεῖα τοῦ κόσμου διὰ νὰ λάβουν γνῶσιν οἱ Ἄσοι. Κυρίως οἱ Ἕλληνες Ἀρχιερεῖς ἄς ἀποταλιθῶσιν εἰς ὅλους τοὺς κληρικούς τοῦ κόσμου, οἱ φοιτηταὶ εἰς ὅλα τὰ φοιτητικὰ σωματεῖα, οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου εἰς ὅλα τὰ ἀνώτερα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα, οἱ καθηγηταὶ καὶ Σύλλογοι τῶν Γυμνασίων τοῦ Κράτους εἰς ὅλα τὰ κολλέγια καὶ διδαστήρια τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, τὰ ἐργατικὰ σωματεῖα εἰς ὅλους τοὺς ἰσχυροὺς ἐργατικούς ὀργανισμοὺς τῆς Εὐρώπης, αἱ Συντεχναὶ εἰς τοὺς ὁμοιοτέχνους των, οἱ δημοσιογράφοι, οἱ ἐπιστήμονες, οἱ συγγραφεῖς εἰς τοὺς συναδέλφους των καὶ αἱ γυναῖκες ἡνώσει τῆς Ἑλλάδος εἰς κάθε γυναικεῖον Σωματεῖον Εὐρώπης καὶ Ἀμερικής. Κυριώδιστα αἱ Ἑλληνίδες ἡδύνατο νὰ ἐργασθῶσιν ἀποτελεσματικῶς. Διότι μιᾶς μετὰ τῆς ὁμῆς περιγραφῆς ἡδύνατο νὰ συγκινήσωμεν τὴν γυναικεῖαν ψυχὴν ἐπικαλούμενοι κάθε μητρὸς, κάθε συζύγου καὶ ἀδελφῆς τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὰ σκληρότητα καὶ ἀπεριγράπτως ὀδυνηρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Βουλγαροκρατομένης οἰκογενεῖας πικρήματα.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΣΩΓΡΑΦΟΥ

ΔΙΑΠΡΕΠΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΙΘ' ΑΙΩΝΑ

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ (Τὸ γένος Καλαμογάρτη)

Ἡ Καλλιόπη ἐπαρουσιάσθη, ὡς τελεία ἐκπροσώπησις γυναικῆς μορφωμένης, εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία εὐρίσκειτο ἀκόμη εἰς νηπιώδη κατάστασιν, καὶ ἡ γυνὴ ἐν Ἑλλάδι ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ ἔμφυχος προσωποποίησις τῆς νοικοκυρᾶς καὶ ὁ ἀγρυνος φύλαξ τῆς ἑστίας.

Ἐξῆρξεν ἡ Καλλιόπη καὶ διεδραμάτισε πρόσωπον πολὺ διάφορον τῶν συγχρόνων Ἑλληνίδων. Δὲν ἔξωσε τὰ ὄπλα διὰ νὰ συναγωνισθῇ ὑπὲρ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ἰδέας τῆς, ἀλλ' ἔλαβε τὴν τόλμην διὰ τοῦ λόγου νὰ διεγείρῃ ἐπανάστασιν (!). Βεβαίως ὑπέροχος δύναμις νοῦ, εὐκόλως διεγείρει ἐπανάστασιν, ἀλλ' ἡ καταστολὴ αὐτῆς πόσον εἶναι δύσκολον ἀνευ ἀδελφικοῦ αἵματος, καὶ ἀγνωσταὶ εἶναι αἱ διαστάσεις καὶ ἀγνωσταὶ αἱ συνέπειαι. Διὸ μεγάλη εἶναι ἡ εὐθύνη τοῦ ἐπιχειροῦντος τὴν ἐξεγερσιν λαοῦ κατὰ τοῦ καθεστῶτος ἀνευ τῆς συνέσεως ἐκείνης, ἰδίᾳ, εἰ' ἢς δύναται νὰ προῖδῃ τὴν ἀνύψωσιν καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ ἔθνους.

Ἡ Καλλιόπη κατεῖχε τὸ ἰδεώδες τῶν Γαλλίδων ἐκείνων, αἵτινες κατὰ τὴν Γαλλικὴν ἐπανάστασιν, ἐγένοντο μάρτυρες διὰ τὴν πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν ἰσότητητα. Ἀλλ' ἡ γεμάτη ἀπὸ ἰδεῶδες τῆς ἀκράτου δημοκρατίας, ἡ περιλάλητος Κυρία Roland, τῆς ὁποίας τὸ ἔξοχον σαλόνι τόσο ἐπέδρασαν, ἠναγκάσθη εἰς τὴν λαίμηχτόν νὰ ἀναφωνήσῃ:

O Liberté! que de crimes ou commet en ton nom.

Ἡ Καλλιόπη ἐκατόρθωσε νὰ ζήσῃ ἐν ἀτμοσφαιρᾷ μυστηριώδους ἐπιβολῆς. Ἐκείνοι δέ, οἱ ὅποιοι μακρόθεν τῆ ἔρριπτον φαρμακερὰ βέλη, ἐνώπιον αὐτῆς ἐγένοντο δαυμάδες.

Ἡ Καλλιόπη ἀπέδειξε τὴν δύναμιν, ποῦ ἔχει μία θαρραλέα γυναικία μετὰ διανοητικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸν ρόλον ποῦ δύναται νὰ παίξῃ εἰς τὸ σαλόνι.

Ἡ Καλλιόπη τῷ 26 Ἰουνίου τοῦ 1809 ἔτους ἐγεννήθη ἐν Πάτραις. Ὁ πατὴρ τῆς ἦτο ὁ Ἀνδρέας Καλαμογάρτης καὶ ἡ μητὴρ τῆς ἀνήκει εἰς τὴν ἀρχοντικὴν οἰκογένειαν τῶν Παπαδιαμαντοπούλων. Ὁ πατὴρ τῆς μετὰ τοῦ υἱοῦ ἐλάμβανον μέρος ἐνεργὸν εἰς τὸν ἱερόν Ἀγῶνα, διὸ σκέψις ὀρθὴ ἐγένεον ὅπως τὰ λοιπὰ ἀδύνατα τῆς οἰκογενεῖας μέλη ἀφήσωσι τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ μὴ καταθασανισθῶν.

Ὅτω, τῆ συνδρομῇ τοῦ ἐν Πάτραις προσέμου τῆς Ἀγγλίας, ἡ κυρία Καλαμογάρτου μετὰ τῶν τριῶν θυγατέρων Καλλιόπης, Μαρίας καὶ Θεῶνης διὰ Ἴονικου πλοίου ἀφίκοντο εἰς Ζάκυνθον καὶ ἀκολούθως διητυθύνθησαν εἰς Ἀγκῶνα τῆς Ἰταλίας.

Ἡ φύσις εἶχε προκρίσει τὴν Καλλιόπην μετὰ ἕκτακα ὄψα μετὰ νοῦν εὐφυᾶ καὶ ὀξύν, μετὰ πνεῦμα ἀνεξάντλητον, μετὰ ζῆλον εἰς τὰ γράμματα, μετὰ φαντασίαν ζωηροτάτην, μετὰ μνημονικὸν ἀσὺλητον ὑπὸ λήθης καὶ στεγανόν, μετὰ αἰσθητικὰ καὶ συναισθητικὰ χριστιανικὰ καὶ πατριωτικὰ.

Τὰ πάντα ὑπεδείκνυνον τὴν μικρὰν κόρην ὡς λαμπρὸν ἀνθοφόρον φυτὸν, ὀραίους ἐπαγγελμένους καρπούς. Ἡ ἐξορία ἐπωφέλθη τὴν Καλλιόπην. Ἐν τῇ ἰταλικῇ ταύτῃ πόλει, ἡ Ἑλληνίς αὕτη, ὡς μέλισσα

νεάζουσα εἰς εὐανθεῖς λειμῶνας διήρχετο τὰ παρθενωγεῖα καὶ ἤκουε τοὺς διδασκάλους. Οὕτως ἐμορφώθη καὶ ἐξεπαιδεύθη λαμπρὰ, γενομένη κίτοχος καὶ τῆς ἰταλικῆς, γαλλικῆς καὶ ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ πολλῶν γνῶσεων. Δὲν παρημέλησε καὶ τὴν μελέτην τῆς μητρικῆς γλώσσης. Ἐν Ἀγκῶνι ἡ Καλλιόπη ἐθαυμάζετο ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν καὶ ἀπεκάλεον αὐτὴν Νέαν Ἀφροδίτην. Ἡ φύσις δὲν ἐστόλισεν αὐτὴν μετὰ τόσα διανοητικὰ καὶ ψυχικὰ χαρίσματα μόνον, ἀλλὰ τὴν ἐπέσασε καλλιτεχνικῶτατα. Ἄρα δικαίως οἱ Ἰταλοὶ ἐθαύμαζον Ἑλληνίδα ὄραϊαν, ἐξανθήν, ὕψηλὴν, μορφωμένην, φιλόπατριν, συνενοῦσαν τὴν γυναικεῖαν γλυκύτητα καὶ ἀδρότητα πρὸς τὴν ἀνδρικὴν εὐτολμίαν. Κατεῖχε τὸ προτέρημα τὸ μέγαλον νὰ ἐνθουσιάζετο καὶ νὰ μεταδίδῃ τὸν ἐνθουσιασμὸν διὰ τῆς μελῆρτύου εὐγλωτίας τῆς. Ἐν τῇ ἐξορίᾳ αὐτῆς ὅμως ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς εἶχε τὴν πατρίδα, ἣτις ἠγωνίζετο ὅπως ἀποσπάσῃ τὰ δεσμὰ τῆς πολυχρονίου δουλείας.

Ἡ Ἑλληνικὴ κυβερνήσις εἶχεν ἀποστείλει ἐπιτροπὴν ὅπως ἐπικαλεσθῇ τὴν μεσολάβησιν τοῦ Πάπα ὑπὲρ τῶν ἀγωνιζομένων Ἑλλήνων, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπετέλει μέρος καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς Γερμανός. Ἡ Καλλιόπη ἰδούσα αὐτὸν ἐχάρη χαρὰν μεγίστην, μαθοῦσα μάλιστα ὅτι εἶχε καὶ ἐπιστολὰς τοῦ τε πατρὸς καὶ ἀδελφοῦ αὐτῆς. Ἡ ἀποστολὴ ἀπέτυχεν. Ἡ Καλλιόπη δὲν ἤθελε νὰ μείνῃ ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ἀλλ' ἐπεθύμηε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἀγαπητὴν πατρίδα τῆς καὶ οὕτως ἦ ἐν Ἀγκῶνι οἰκογενεῖα τοῦ Καλαμογάρτου ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ Καλλιόπη ἐν Ναυπλίῳ ἦτο τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας. Τὸ πνεῦμα, ἡ καλλονή, ἡ τελεία μόρφωσις, ἡ γλωσσομάθεια, ἡ ἀρρενωπὴ στάσις τῆς ἔκαμαν ἐντύπωσιν ἀρίστην. Ἦτο χαριτωμένη χορεύτρια καὶ ἱππεύτρια. Ὅλα τὰ φυσικὰ δῶρα καὶ ἐπίκτητα σπουδαῖα ἔδρασαν ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῶν Ναυπλιέων. Ἡ Καλλιόπη ἦτο εἰς τὰ στόματα πάντων καὶ πασῶν. Πάντες ἐπεθύμουν νὰ τὴν γνωρίσωσιν.

Ἡ οἰκία τοῦ Ἀνδρέου Καλαμογάρτου ἐγένετο καθ' ἑσπέρας τὸ ἐνδιαίτημα τοῦ ἄνθους τοῦ Ναυπλίου. Ἦτο ἀληθὴς βασιλισσα τοῦ σαλονιοῦ τῆς. Πάντες ἐκρεμῶνον ἀπὸ τὰ εὐγλωττα χεῖλη τῆς Δικαίως κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, καθ' ὅς ἡ γυνὴ ἦτο τόσο περιωρισμένη καὶ ἡ μόρφωσις ἦτο σπάνιον τι, ἔπρεπε νὰ προξενῇ ἐντύπωσιν ἢ Καλλιόπην. Μεταξὺ τῶν θαμῶνων τοῦ σαλονιοῦ ἦτο καὶ ὁ Σπυρίδων Παπαλεξόπουλος, ὅστις θαυμάσας αὐτὴν τὴν ἐξήτησεν εἰς γάμον καὶ τῷ 1826 ἐγένετο σύζυγός του.

Ἐν τούτοις τὸ Μεσολόγγιον ἔκαμε τὴν ἐνδοξὸν ἐξοδὸν καὶ οἱ σωθέντες κατέφυγον εἰς Ναῦπλιον. Ἡ πατὴρ εἶχεν ἀνάγκην καὶ χρημάτων, συνεπῶς τὸ Ναῦπλιον προσέφερε τὸν ὄβολόν του. Καὶ καθ' ἣν στιγμήν ὁ πρόεδρος τῆς Δημοτικῆς ἐπιτροπῆς τῆς αὐτοπροαιρέτου ἐσφορᾶς, ὁ Γ. Γεννάδιος, ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Πλατάνου ὁμίλει πρὸς τὸ ἀσφικτικὸς πεπυκνωμένον πλῆθος καταλλῆλως τῆ περιστάσει, κατέθεσε τὴν μόνην του περιουσίαν ὀκτὼ ἀγγλικῶν λιρῶν ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῆς πατρίδος. Πάντες οἱ παρευθῶτες κλαίοντες κατέθετον ἐν εὐγενεῖ ἀμίλλη. Ἐν τῇ συγκινητικῇ ἐκείνῃ σκηνῇ διασχίζει τὸ πλῆθος ἢ Καλλιόπην καὶ, προσελθοῦσα πρὸ τῆς ἐπιτροπῆς, καταθέτει ἐπὶ τῆς τραπέζης πάντα τὰ πολυτίμητα αὐτῆς κοσμήματα καὶ τὰ δῶρα τοῦ μνηστῆρός τῆς, μηδ' αὐτοῦ τοῦ χρυσοῦ

(!) Πρὸβλ. Τὰ συμβάνια τῆς Ναυπλιοκῆς Ἐπαναστάσεως παρ' ἐνός Ναυπλιέως. Ἀθήνησι 1863 καὶ ἐν τῷ Ἡμερολογίῳ τοῦ κ. Κ. Φ. Σκόκου τὴν περὶ τῆς Καλλιόπης, Παπαλεξοπούλου διατριβήν, ἐν ἔτει 1904.

δακτυλίου του άρραβώνος φεισθείσα. Συγκινηθείσα ή επιτροπή μετά δακρύων έδέχθη την πλουσίαν και πολυτίμον εισφοράν. Είς μάτην ό Γεννάδιος προσεπάθητε να την πείση όπως τή επιστρέψη τουλάχιστον τό δακτυλίδιον του άρραβώνος της. Τά πάντα εις τον βωμόν της πατρίδος και αυτόν τον δακτύλιον. Και ευχαριστημένη δι' εξέτέλεσε τό καθήκον επέστρεψεν εις την οίκίαν μεταξύ του συγκινημένου λαού.

* * *
'Ο Καποδίστριας ήλθεν εις την Ελλάδα όπως καταστήσει αυτήν κράτος σεβαστόν καθ' όλα, συνεπώς έπρεπε να δημιουργήση νέον καθεστώς εκ νέας βλής και να είναι πρό πάντος σεβαστός ό νόμος. Διά να είμεθα ελεύθεροι πρέπει να είμεθα δοσλοι του νόμου, ειπεν ό μέγας Ρωμαίος. 'Ο ενάρετος εκείνος Κερκυραίος διά να εκτελέση τό καθήκον άγρίως έδολοφονήθη πρό της εκκλησίας 'Η σημαία της κατά του καθεστώτος άνταρσίας ύψοδται τό πρώτον έν τω Διμένι της Μάνης. Οί άπειθείς πρός τον νόμον, οι άδίκως παραπονούμενοι—λέγομεν άδίκως, διότι ό άληθής πατριώτης, χάριν του γενικού καλού της πατρίδος, θέτει κατά μέρος τās μικροφιλοτιμίας, τον νωσώδη εγωισμόν και την

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟ ΓΑΪΤΑΝΑΚΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ (Καρά Τριάλων Κορινθίας)

Πολλά είνε τά είδη των κυκλίων Έθνικων χορών τούς όποιους όρχουόται οι χορευτάι, περιγράφω δε κατά τό ένδόν τό 'Γαϊτανάκι' ως παραλλάσσοντα πολύ των όμοειδών.

Κατά τον χορόν τούτον οι όρχούμενοι δέν συνδέονται άπλώσ συγκρατουμένων πάντων διά των παλαμών, άλλ' οι χορευτάι πρό της έναρξεως του χορού συγκρατούνται διά των συμπλεκόμενων βραχιόνων, ένφ ή άριστερά του κορυφαίου του έλκοντος τον χορόν συνδέεται πρός την άριστεράν του έπομένου και τούτου ή δεξιά πρός την άριστεράν του άμέσως έπομένου, ώστε πάντες οι χορευτάι είνε στενώτατα συνδεδεμένοι πρός άλλήλους άποτελούντες συνεχή και άδιάσπαστον εϊρμόν. Μετά τούτο υπό τούς ήχους άσματος άδομένου εξ ύπαμοίως παρά δύο όμάδων του χορού, άρχεται ούτος ελόκόμενος παρά του κορυφαίου μετά ήμίδημάτων ήρέμων και βραδέων έξελισσόμενος πάντοτε κυκλώς μέχρι τίνος σημείου, ότε ό χορός άποτόμως άρχεται ύποστρέφων βήματά τινα, μεθ' ό άρχεται εκ νέου ή πρός τά πρόσω εξέλεις δι' ήμιδημάτων ήρέμων του όλου εϊρμού των χορευτών πάντοτε διατηρούντος τον σύνδεσμον κατά την επί τά πρόσω και την ύποστρόφην εξέλειξιν. Έν γένει ό χορός ούτος εις τον θεατήν προξενεί έκπληξιν, διότι ό τε ιδιόρρυθμος σύνδεσμος των χορευτών και οι βηματισμοί προδίδουσιν άπόπειραν πρός έξεύρεσιν διεξόδου εκ μέρους περιπεραγμένου.

Προσθέτω δι' τον χορόν τούτον όρχουόται άνανμξ άνδρες μετά γυναικων και παρθένων, παρατηρώ, ότι ό κορυφαίος, ό έλκων τον χορόν, ούδέποτε άποσπάται του όλου εϊρμού των χορευτών, ίνα τροβιλισθή περι αυτόν, ως εις άλλους κυκλίους χορούς εϊθισται.

* * *
'Ηδη παραθέτων στροφάς τινας του άσματος, ως τούτο άζεται.

Τό (γ)λέπεις κείνο τό βουνό γαϊτάνι-γά-τό-γαϊτανάκι μου Τό πέρα και τό δώθε — σύρτε πίσω

Στό πέρα βόσκουν πρόδατα γαϊτάνι-γά-τό-γαϊτανάκι μου Σ' τό δώθε βόσκουν γίδια — σύρτε πίσω κ.τ.λ.

Παρατηρώ, ότι τον ιδιόρρυθμον σύνδεσμον των χορευτών, την βλην εξέλειξιν του χορού και την μουσικήν του άσματος δύνανται να άποτυπώσωσιν ό φακός φω-

φολορωτίαν προβάλλουσι πάντοτε άπαιτητικοί.— Μεταξύ των όμοιοφρονούντων κατά του καθεστώτος κατατάχθησαν και οι προσφιλείς της Καλλιόπης ύπάρξεις. Συνεπώς ό πατήρ και ό αδελφός της φυλακίζονται εις τό Παλαμίδι. 'Ο σύζυγός της μετά του αδελφού καταφέρει κρυφά εις 'Υδραν, όπου ειχε κηρυχθή ή κατά του καθεστώτος επανάστασις. 'Η Καλλιόπη μετά των δύο της τέκνων Ναπολέοντος και 'Επαμεινώνδα, παρέμενε κεκλεισμένη έν τη οίκία της.

Μετά τό θανάσιμον άμάρτημα πρός την πατρίδα και την παραίτησιν του Αύγουστίνου Καποδιστρίου, ή εκλεχθείσα υπό της Γερουσίας επταμελής διοικητική επιτροπή διώρισεν τον σύζυγον της Καλλιόπης, Διοικητήν Ναυπλίου και 'Αργους. Έν τη θέσει ταύτη ό Σπυρίδων Παπαλεξόπουλος έδειξε διοικητικήν ίκανότητα.

Από της δολοφονίας του Κυβερνήτου μέχρι της έλεύσεως του 'Οθωνος, τό Ναύπλιον έπέρασε πικράς ήμέρας, κατά τās όποιάς χάριν των γαλλικών όπλων δέν υπέφερε περισσώτερον.

Σπ. Δεβιάξης

(*Ακολουθεϊ).

τοτυπικής μηχανής και ό κύλινδρος φωνογράφου ελλείποντα άμφότερα εις τό χωρίον.

Έφ' όσον γνωρίζω τό είδος τούτο του κυκλίου χορού επχωριάζει μόνον έν Κιερυζ, ής οι κάτοικοι παρά των περιόκων άποκαλοδύνται βλάχοι=ποιμένες γεωργοί' κατ' άμάρτυρον δε και άσαφή παράδοσιν είνε άπόγονοι άποίκων μεταναστευσάντων πρό τριών αλώνων εξ όμωνύμου χωρίου της Θράκης, πολύ διαφέροντες των περιόκων πρός τά ήθη και έθιμα, τούς ιδιωτισμούς της γλώσσης και την άμφισιν έν γένει' τό κρίνω δε άξιον πληρεστέρας έρευνης παρά των ειδικώς λογογραφούντων, διότι φρονώ, ότι έν τω κυκλίω τούτω χορψ ένυπολανθάνει ό χορός όν ό Πλούταρχος εις τον Βίον Θησεύς ιστορεί επί λέξει ως εξής: «Έκ δέ της Κρήτης άποσπλέων εις Δήλον κατέσχε, και τω θεψ θύσας, και αναθείς τό 'Αφροδίσιον, ό παρά της 'Αριάδνης έλαθεν, έχόρευσε μετά των αιδών χορείαν, ήν και έτι νυν έπιτελείν Δηλίους λέγουσι, μίμημα των έν τω Λαδυρίνω περιόδων και διεξόδων, έν τινι ρυθμψ περιελίξεις και ανελίξεις έχοντι, γιγνομένην. Καλείται δε τό γένος τούτο της χορείας υπό Δηλίων Γέρανος, ως ιστορεί Δικαίαρχος».

Ευλόκαστρον

Ι. Π. Σιαμανούλης

ΤΟ ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ

Άσμα 'Ηπειρωτικόν

'Ανάθεμά σε, βασιληά, και μύρια άνάθεμά σε, με τό σεφάρι ποθ έκαμες τώρα δώδεκα χρόνους, πο 'πισσες τά σκαλώματα κ' εκλεισες τά δερβένια, στή Βέρεια πιάνουν τ' άλογα, σιά Σέρρας καληγώνουν στα έσημα τά Γρεβενά πεζεύουν και κινεύουν, Πιάνουν δένουν τούς γέροντας, σκεντεϊβουν του παπάδες Παπά κρασί, παπά ψωμί, παπά ταιν του Μάρκου, Παπά και παιδομαζωμα μικρό Γιαννισαρούδια Παπά και κόρην έμορφην να μείν' άφέντης βράδυ Κ' ήμεις κρασί, κ' ήμεις ψωμί κ' ήμεις ταιν του Μάρκου κ' ήμεις και κόρην έμορφη να μείν' άφέντης βράδυ 'Ημεις παιδιά δέν έχουμε μικρά Γιαννισαρούδια μόνο της χήρας ό υίός ποίνε για Γεντισιάς Και βγαίν' ή χήρα ξεπλεκη και μαγουλοτραβείται. Δίκιος ελσαι άφέντη μου και δίκια να με κρίνης Στο πρώτο παιδομαζωμα λήσαν τον αδελφό μου 'Υστερα και τον άντρα μου, τώρα και τον υίόν μου; 'Εμπα σιά άσκέρ; χήρα μου, έμπα και γνώρισέ τους τί να γνωρίσω ή όσφανή τώρα δώδεκα χρόνους ήταν ψιλός, ήταν λιγνός, κ' ήταν σάν τν' άφεντιά σου!

ΤΟ ΠΕΡΙΔΕΡΑΙΟΝ ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Πετών άφελώς διά του δακτύλου την τέφραν του σιγάρου του ό ζωγράφος Δαϊή Μελλάύ ειπεν όλως άπροσδοκήτως :

— Έμάθετε τās μεταλλαγάς, τās όποιάς έφερον εις τό 'Αχιλλειον, την Ιδιόρρυθμον και μεγαλοκρηψή εκείνην Έπανλιν Γουλιέλμος ό ΙΙ; Διέταξε να βγάλουν τό άγαλμα του Χάϊνε, όπως ό Πλάτων εξώριζε τον Όμηρον της δημοκρατίας του, ό Γερμανός αυτοκράτωρ εξορίζει τον Γερμανόν ποιητήν εκ των θαυμασιών κήπων του Κερκυραϊκού άνακτόρου, όπου τον ειχε τοποθετήσει ή μελαγχολική εϋλάβεια της Αδριατικής Αυτοκρατείας.

— Ναι, άπήντησε γελών ό μυδιστοριογράφος Λαρζά. Διάταγμα Μονάρχου, τον όποιον ήνάχλει ό ποιητικός οίστρος του μεγάλου εϊρωνος, όποιος ύπήρξεν ό Χάϊνε, δίπλωμα όψιγενές άνδρός ρέκτου, όστις θέλει να τάξη κατά του δηκτικού σκεπτικισμού την μεγίστην Γερμανίαν.

Σιγή εκράτησε πρός στιγμήν έντός του μεγάλου μελειτηρίου, εις τό κέντρον του όποιου εύρυτάτη ταινία ήλιου, διασπώσα τούς ύελοπίνακας, εισέδουσε, προσδίδουσα λάμψιν εις μακρόν βερνικωμένον κύμβαλον με ούραν' και ή φάσις άντήχησεν άναπαραστήσασα υπό τās όψεις της αύτόθι συνηγμένης φιλικής τετραδός του γοητευτικόν πανόγραμμα της θελκτικής ήήσου του 'Ιονίου νωχελώς εξηλωμένης έν δλη τη λαμπηρόνι τη; κυανής της θαλάσσης και του διαφανούς ουρανού της εις την ούδον του 'Αδριατικού πελάγους. 'Επειτα βραδεία και μυστηριώδης ή φωνή του 'Ιωάννου Βεργιέ, άγαλματοποιού, τον όποιον ζωογονούσι πάντοτε έπικοί έμπνεύσεις, εκψύθησε με θλιβερόν ύφος.

— 'Ωρισμένως ή Κέρκυρα δέν φέρει εύτυχίαν εις τούς ποιητάς της Δύσεως.

'Ο Μελλάύ έόκωσεν την χειρα άποτόμως και στρέψας πρός τά άνω την κεφαλήν ειπεν.

— 'Α, ναι, τό ζήτημα του Γεωργίου 'Αρδάν;

'Ο άγαλματοποιός άπήντησεν ύνώσας τούς ώμους' ό ζωγράφος έπέμεινε.

— 'Εν θαλάσσιον δυστύχημα, καθώς έμαθα...

'Ο Λαρζά ειχεν έτοιμήν κάποιαν άπάντησιν, ότε ό οικοδεσπότης Πέτρος 'Ερλεο, έως τότε σιωπηλός με τό μελάγχρουν και ενεργητικόν πρόσωπον Βασκου, προδίδων καταφανή νευροπάθειαν ήγήρηθη και πάλιν, βραδύ; δε και με τόνον έιδομόχου οδύτης ειπε.

— Διεδωσαν οι συνέβη δυστύχημα!

Και έπειδη πάντες εξεδήλουν αϊφνιδίαν κατάπληξιν, ό συνθέτης εξηκολούθησε με μικρόν μειδισμα.

— Ναι, διεδωκαν και κατεστησαν πιστευτόν και πρός σέ άκόμη Βεργιέ, όστις ήσο τόσον πιστός φίλος του.

'Η φωνή του ήιο σοβαρά, ώστε πάντες υπό τό κράτος σφοδράς έντυπώσεως προσήλωσαν επί του οικοδεσπότου άνήσυχον βλέμμα.

— Πώς! ειπεν ό άγαλματοποιός, συμβαίνει τίποτε λοιπόν;

— Δέν μου άνηξε τό μυστικόν, φίλε μου. Μόλις σήμερον την πρωίαν άπηλλάγην του λόγου, τον όποιον έδωκα εις ένα νεκρόν, ότι θα τηρήσω μυστικότητα. Και ακριβώς όπως παρηγγέλητην, προβαίω εις εκμυστηρεύσεις...

* *

'Ο 'Ερλεο ήγήρηθη από επιπλον στολισμένον με τεμάχια φίλιδιου, τό όποιον ήτο τοποθετημένον οπισθεν του κυμβά-

λου του, έβγαλε επιστολήν και έπανερχόμενος μεταξύ των φίλων του ειπε τά εξής.

— Γνωρίζετε ότι εκκυλοφόρησε μίαν ήμέραν και προύξήτησεν έκπληξιν ή διάδοσις ότι άπέθανε τριάκοντα και δύο ετών νέος, ό Γεώργιος 'Αρδάν' ειχε πνιγθ εις την Κέρκυραν κατ' άτυχή σύμπτωσιν, έν πλήρει άκμψ ποιητικού ταλάντου μεγαλοφυίας. Τότε εγώ, ό επισιτήθιος φίλος του, ό σύντροφος της παιδικής του ήλικίας, μετέβην εις την Κέρκυραν να τον εύρω και να τον επαναφέρω νεκρόν εις Παρισίους... 'Αλλά κατά την άναχώρησιν μου από τη; νήσου εκείνης, όπου φθάσας μετά 60 ώρας ταξειδίου, ένφ έπεμβαζόμην μετά του νεκρού, ό πρόξενος της Γαλλίας, όστις με συνόδευε κατά τās πενήθιμους εκείνας ώρας, μοι ένεχείρισε φάκελλον, προσθέσας:

— 'Ο δυστυχής φίλος σας θα ειχε προαίσθημα, όταν μου έδιδε τό όνομά σας, ως τό μόνον πρόσωπον, τό όποιον ώφειλον να προειδοποιήσω έν περιπτώσει άπνευκταίου. Συγχρόνως μου άφησε να σάς παραδώσω την επιστολήν αύτην».

Την έπήρα έκπληκτος.

—'Ο φάκελλος έφερε τό όνομά μου και περιείχε δεύτερον φάκελλον με τās λέξεις «Δέν θα άνοιξης την επιστολήν ταύτην παρά επί του πλοίου κατά την επιστροφήν σου». Τεταραγμένος ύπήκουσα και άμέσως ότε τό πλοϊον άνοίχθη εις άνοικτόν πέλαγος, έξω του λιμένος της Κερκύρας, ήνοιξα εις τον κοιτώνά μου την τραγικήν διαθήκην, την όποιαν βλέπετε.

—Φίλοι μου, διά τρίτην φορόν άνοίγω τό γράμμα αύτό, και έπειδή ό Γεώργιος ύπήρξε συνεργάτης μου και ό καλύτερος φίλος μου... οα; παρακαλώ να με συγχωρήσετε' είν...

'Ο 'Ερλεο έσταμάτησεν επί τινι λεπτά, φέρων τās χείρας εις τά μάτια του. 'Επειτα, άφου ή τρωή του επανέκτησε τον τόνον της, εδιάβασε τά εξής.

«Πέτρε μου, όταν θα άναγνώσης τās γραμμάς αυτάς ή έσπερα θα καταπίτη επί της 'Αδριατικής θαλάσσης. Θα ταξειδεύης και θα επαναφέρης τό σόμά μου νεκρόν εις την γην της Γαλλίας, όπου θα μεταβώ διά να εύρω τον αιώνιον ύπνον. Συγγνώμην, προσφιλέστατέ μοι, διότι σου επιβάλλω την μεγάλην ταύτην τιμωρίαν εις την φίλιαν σου. «Δι' όλους, τό άκους; Πλήν σου και αύτης εϊμαι θυμα άπροσδοκίτου συμβάντος, όπως τούτο συμβαίνει συχνά εις τούς άγαπώντας, να ρεμβαζωσι εις τά σκευεινά μέρη, όταν μάλιστα οι ποιητάι είναι άφηρημένοι και οι θαλασσοπλοίαι επικίνδυνοι αλλά για σένα ιδου ή άλήθεια: 'Εκείνη έμάντευσες τό όνομα της, διότι μόνος ου είδες να γενναται. να αυξάνη να κυριαρχή έλιοι δλόκληρος ή άφοσίωσις, ήτις εκυρίευσε καρδιαν και εγκέφαλον. 'Η Ζακελίνα δε Λαρρολιέ τό πρώτον ουτε καν έπρόσχεν εις έμέ, όπως ήδιαφόρει διά πάντας όσους ειχον κατακτήσει οι γελαστοί όφθαλμοί της, ή μέλαινα με κυανόχρους διακυμάνσεις κόμη της, ό εδταχής παιδικός της γέλωσ και ή ταχεϊα και ευθυμος άντιλήψις της. Δέν γνωρίζω είν ένόησε μέχρι τίνος σημείου μοι ειχε καταστή προσφιλής, έχων την ιδεάν ότι και οι γονείς της δέν θα ήμποδίζον την ένωσίον μας. 'Αλλά γνωρίζω ότι περιστοιχιζόμενη υπό ένδειξεων σεβασμού, διψώσα κοσμικās έπιτυχίας, σκεπτική και εφάναστος ίσως να με ήκουε χωρίς να με άφήση να μαντεύσω τά άληθή αισθήματά της. Κατ' εκείνην την στιγμήν, ου τό ξέρεις, έξων υπό τό κρα-

Ο ΤΟΥΦΕΚΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΔΩΤΩΝ

τος πυρετώδους έμπνεύσεως, διότι έγγραφον τὸ λυρικὸν δρᾶμά μου «τὸ περιδέραιον τῆς Αὐτοκρατείας». Τὴν ρομαντικὴν ὑπόθεσιν αὐτοῦ τὴν εἶχον ἀνεύρη εἰς τὴν ζῶσαν παράδοσιν τοῦ Κερκυραϊκοῦ λαοῦ, ἡ ὁποῖος διατηρεῖ πιστὴν ἀνάμνησιν τῆς Αὐτοκρατορικῆς ἡγεμονίδος. Κατὰ τὸ λέγειν λοιπὸν τῶν Κερκυραίων γυναικῶν ἡ Αὐτοκράτειρα μιανήμεραν μὲ μεγάλην μουσικότητα ἀκολουθοῦμένη μόνον ὑπὸ ἐνός πιστοῦ τῆς θεράποντος ἔρριψε εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης θυμασίον περιδέραιον μαργαριτῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ἤθελε νὰ προσδώσῃ τὴν ἀρχικὴν λάμπην δι' ὑδροθεραπείας· πρὶν ὅμως τὸ ἀνασῶρξ ἔπιπτεν ἐν Γενετῇ θύμα δολοφόνου ἀναρχικοῦ καὶ τὸ αὐτοκρατορικὸν περιδέραιον λησμονηθὲν ἐκοιμήτοισι διαρκῆ ὑπνον ὑπὸ τὰ κύματα τοῦ Ἰονίου πελάγους.»

«Ἡ θαυμασία σου μουσικὴ ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ θριαμβεύσῃ τὸ δρᾶμά μου καὶ τὴν ἐπομένην τῆς πρώτης παραστάσεως βλέπων αὐτὴν συγκινομένην ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου μου αἰσθανόμενος δὲ ὅτι ἐμεγαλύνθη ἐνώπιόν τῆς, ἐτόλμησα νὰ ὁμολογήσω εἰς τὴν Ζακελίαν τὸ γλυκύ ἔργον τῶν ὄνειρων μου. Χωρὶς νὰ δεῖξῃ διάθεσιν εἰς πρόθυμον ἀπάντησιν, σκεπτικὴ ἀκόμη ἀλλὰ καὶ φιλόφρων, ὑπεκρίθη ὅτι ἀστείζεται καὶ ὑπαινιγμένη τὸν ἀρχικὸν ἥρωα τοῦ δρᾶματός μου, διαβεβαίωσεν ὅτι παρὰ τῶν ποιητῶν ἐξήτουν τὰ ἥρωικά τεκμήρια ἔρωτος καὶ ὑπεξέφυγε νὰ καθορίσῃ τὴν ἀπάντησιν τῆς, μὲ τόνον δέσταθερόν κατέληξε «ὅταν θὰ μοῦ φέριτε τὸ περιδέραιον τῆς Αὐτοκρατείας...» Μὲ τοὺς ποιητὰς δὲν χωροῦν ἀστειότητες· ἵ θέλει νὰ προσθέσω ἡμῖν καὶ εἶμαι βαθέως ἐρωτευμένος· ἠθέλησα νὰ τὴν κατακτήσω διὰ τοῦ ἀδυνάτου ἀνεχώρησα πάλιν εἰς Κέρκυραν. Δύο μῆνας ἀναζητῶ τεχνήντως, ἐρεινῶ... φίλε μου, φίλε μου, εὐ ἤκα... Ἡξέρω ποῦ κεῖται, ὑπὸ πόσα μέτρα τῆς θαλάσσης τὸ Περιδέραιον τῆς Αὐτοκρατείας.»

«Τὸ ἐσπέρας θὰ ὑπάγω μόνος μὲ ἀκάτιον, θὰ βυθισθῶ εἰς τὴν θάλασσαν ἕως οὗτο εὖρον τὸν θησαυρόν. Ἄτ' αὐτὸν ἔξαράται ἡ ζωή μου, ἐντὸς ὅκτω ἡμερῶν θὰ τὸ φέρω εἰς τὴν Ζακελίαν.. ἡ ἄς ἀποθάνω...»
«Δὲν ἀμφιβάλω δὲ φρονίμως ὅτω· εἶσαι, δὲν θὰ ἀνοίξῃς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐνώπιον τοῦ προξένου τῆς Γαλιίας»

λίαν· αὐτὴ ἀπευθύνεται ἀποκλειστικῶς πρὸς σέ. Ἐάν καὶ κὴ τύχη θελήσῃ νὰ τὴν ἀναγνώσῃς, τήρησον τὸ μυστικόν· δι' ὅλους, ἀλλὰ δεῖξέ τιν εἰς τὴν Ζακελίαν, διὰ νὰ τὴν κάμῃς νὰ μάθῃ ὅτι σήμερον, ὅπως καὶ ἄλλοτε οἱ ποιηταὶ εἶναι ἱκανοὶ ἐξ ἀγάπης νὰ ζωογονήσῃ τὰς παραδόσεις, καὶ νὰ ἀποθνήσκωσι δι' αὐτάς.»

Γεώργιος Ἀρδάν

Ἡ ἐπιστολὴ ἔπεσεν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Ἐρλεό, ὅστις ἐξηκολούθησεν :

— Ἡ μετὰ τῆς οἰκογενείας Λαρσελιέ φιλία μου ἐπέτρψε νὰ ὁμιλήσω κρυφίως εἰς τὴν Ζακελίαν. Ἐξέπληρωσα τὴν ἐπεθυμίαν τοῦ δυστυχῆ νεκροῦ, τοῦ ὁποῖου πάντες ἠκολουθήσατε τὴν ἐκφορὰν χωρὶς οὔτε κἂν νὰ φαντασθῆτε διατί ἀπέθανε.

Μετὰ ἓνα μῆνα εἶδον τὴν Ζακελίαν δὲ Λαρσελιέ διὰ τελευταίαν φορὰν εἰς τὸ ὁμιλητήριον τῆς Μονῆς ὑπὸ τὸν κεκρύφαλον τῶν ἀδελφῶν τῶν Ἀποστολῶν. Ἐγὼ μόνος εἶχον ἐννοήσει διατί ἀποτόμως ἀπεφάσισε νὰ γίνῃ μοναχῆ. Μὲ προσεκάλεσε μοῦ ἐτέστρεψε τὴν ἐπιστολὴν καὶ προσέθετο : «Ὅταν δὲν θὰ ὑπάρχω πλέον, θὰ διηγηθῆτε τὸ ἐγκλημά μου εἰς ὅσους ἐγνώρισαν τὸν Γεώργιον· θὰ μάθωσιν οὗτοι τοιουτοτρόπως τὸ δρᾶμα καὶ τὴν μετένοιαν. Αὐτὴ εἶναι ρητὴ παραγγελία καταδικασμένης ὑπάρξεως, ἥ τις θέλει νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος τῆς.»

Ὁ Πιέτρος Ἐρλεό ἐσηκώθη ὑπὸ τὸ βάρος φανερᾶς ὀδύνης· Βαθεῖα σιγὴ ἐπεκράτησε καὶ πάλιν ἐν μέσω τῆς τετραδίας· Ὁ Βερλιέ τὴν διέκοψεν ἐρωτῶν μετὰ τινος δειλείας.

— Τότε ἀφοῦ τὸ διηγεῖσθε ;
«Ὁ συνθέτης; ἔλαβεν ἐκ τῆς Τραπεζῆς πένθιμον ἐπιστολήν καὶ συγκολλησας αὐτὴν εὐλαβῶς εἰς τὴν τραγικὴν ἐξομολόγησιν τοῦ Γεωργίου Ἀρδάν, τὴν ἐπέδειξε εἰς τοὺς φίλους του λέγων μὲ διακεκομμένην φωνήν :
— Ἡ ἀδελφὴ Μαρία—Θηρεσία τῆς Εὐσπλαχνίας, ἡ κατὰ κόσμον Ζακελίαν δὲ Λαρσελιέ ἀπέθανεν ἐκ τύφου πρὸ τριῶν ἑβδομάδων εἰς τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Ἀντιό.
(Κέρκυρα) Δις Α. Ν.

JEAN TURGENIEU

ΟΙ ΔΥΟ ΠΛΟΥΤΣΙΟΙ

«Ὅσκις ἀκούω τοὺς ἐπαίνοιας περὶ τοῦ πλουσίου Ρότσιλδ, ὁ ὁποῖος ἐκ τῶν τεραστῶν εἰσοδημάτων του ἀφιερῶ ὀλοκλήρους χιλιάδας εἰς τὴν ἀνατροφὴν παιδίων, περιποίησιν ἀσθετῶν, περίθαλψιν γερόντων, καταλαμβάνομαι ὑπὸ θανατισμοῦ καὶ συγκινήσεως.»

Ἄλλὰ καὶ ἐνῶ θανατίζω καὶ συγκινοῦμαι δι' αὐτὸ, δὲν ἠμπορῶ εἰμὴ νὰ ἐνθυμηθῶ πτωχὴν οἰκογένειαν χωρικῶν, οἵτινες παρέλαβον ὄφρα τὴν ἀνεψιᾶν ἐν τῇ ἐτοιμορρόπῳ μικρᾷ τῶν καλύβη.

«Ἐὰν λάβωμεν τὴν Κάτκα μετ' ἡμῶν, εἶπεν ἡ γραῖα, καὶ τὸ τελευταῖόν μας λεπτὸν θὰ πάῃ δι' αὐτήν, δὲν θὰ ἔχωμεν ἀρκετὰ οὔτε διὰ νὰ πάρωμεν ἀλάτι νὰ ἀλατίσωμεν τὸ ψωμί μας.»

«Καλά... Ὅσα κάμωμεν χωρὶς ἀλάτι, ἀπὴντησεν ὁ γέρον, ὁ σίγγλος τῆς.»

Ὁ Ρότσιλδ εἶναι εἰς πολὺ κατωτέραν βαθμίδα αὐτῶν χωρικῶν.

Σ. Θ. Λάσκαρις
Κέρκυρα

ALFRED CAPUS

ΓΝΩΜΙΚΑ

Πρέπει νὰ φέρεσαι πρὸς τοὺς ἄλλους, ὄχι συμφώνως πρὸς τὴν ιδέαν ἢν ἔχεις περὶ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ συμφώνως πρὸς τὴν ιδέαν ἢν ἔχεις περὶ τοῦ ἑαυτοῦ σου.

Νὰ νυμφευθῇς μίαν τὴν ὁποῖαν ἀγαπᾷς καὶ ἡ ὁποία σὲ ἀγαπᾷ σημαίνει νὰ στοιχηματίσῃς μετ' αὐτῆς τοῦ ποῖος θὰ παύσῃ πρώτος νὰ ἀγαπᾷ.

Μεταξὺ ἀνδρῶς καὶ γυναικὸς ὃν ἡ καρδιά εἶναι ἐλευθέρα, διέρχεται πάντοτε ἐν τῇ πρώτῃ συναντήσει ἐν βλέμμα ἀνταλλασσόμενον, βλέμμα περιέχον, χωρὶς νὰ τὸ ἀντιλαμβάνωται οὔτε ὁ μὲν οὔτε ἡ δὲ, μίαν μυστικὴν πρόκλησιν καὶ ἐπικλήσιν.

Δὲν ἀξίζει ὁ κόπος νὰ ἐπαναλαμβάνῃς καθ' ἑκάστην ὅτι εἶμεθα θνητοί· θὰ τὸ ἴδῃς μόνος σου.

Σ. Θ. Λάσκαρις
Κέρκυρα

(Μέσα εἰς τὴν τόσην δόξαν καὶ τὴν τόσην αἴγλην, ἡ ὁποία τόσον ἀφθόνη ἐσοκορήθη εἰς τὰ Μακεδονικὰ καὶ Ἡπειρωτικὰ πεδία, μίση εἰς τὴν ὑπέροχον αὐτοθυσίαν ποῦ ἀπότητος καὶ ἀκατάβλητος ἀνεπήδησεν ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ στήθη, ἡ τύχη ἠδέλησε νὰ ἀωρηθῇ εἰς τὸν ἐθνικὸν θυζόντα καὶ κἄποιον νέφος μαῦρον καὶ σκοτεινόν. Τὸ τέφος αὐτὸ, χάρις εἰς τῆς Ἑλληνικῆς Δικαιοσύνης τὴν ἀμείλικτον ἀπορροιστικότητα καὶ εὐστάθειαν τάχιστα διελύθη καὶ δισκορήθη. Τὰ ἑλληνικὰ ὄπλα, τὰ ὁποῖα ἐξημθένισαν καθὲ ἐχθρικὴν ἀντίστασιν, ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ νὰ ἐξολοθρεύσοι καὶ τοὺς ἐχθροὺς τῆς πατρίδος, τοὺς προδότες οἱ ὁποῖοι ἠττομόλησαν εἰς τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον. Θυμασίαν περιγραφήν τοῦ τουφεκισμοῦ τῶν ἐνόχων ἐδημοσίωσεν ὁ «Νεολόγος» τῶν Πατρῶν καὶ δὲν κρίνομεν ἄσκοπον διὰ τοὺς ἀναγνώστας μας νὰ τὴν μεταφέρωμεν εἰς τὰς στήλας μας).

Ἡ τελευταία ἡμέρα τῶν προδοτῶν σωφῆρ ἀνέτειλε ὄρθροια καὶ ἠλιόλουστος. Τὴν 2αν ἀπογευματινὴν ὥραν ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ἀπόφασίς τῆς εἰς θάνατον καταδίκης τῶν. Συμφώνως τῷ νόμῳ ἔδει νὰ τουφεκισθῶσιν ὑπὸ συναδέλφων τῶν σωφῆρ ἐπειδὴ ὅμως οὗτοι τυγχάνουσιν ἄσπολοι ἀπεφασίσθη νὰ λάβωσι μέρος εἰς αὐτὴν ὀκτῶ λοχία, ὀκτῶ δεκανεῖς καὶ ὀκτῶ στρατιῶται ἦτοι ἀνά 12 δι' ἕκαστον καταδίκον.

Ἀπὸ πρώτας οὗτοι ἀπεμονώθησαν εἰς σκοτεινὸν δωμάτιον μέχρι δὲ τῆς 10 1/2 ὁδὲν ἐγνώριζον περὶ τοῦ ἐπικειμένου τέλους τῶν. Διαιταγῇ τοῦ Β. Ἐπιτρόπου τὸ φρουραρχεῖον ἐφρόντισε περὶ τῆς ἀποστολῆς καταλλήλου ἱερέως ὅπως συντροφεύσῃ τοὺς κατά τὸς τελευταίας στιγμὰς τῶν καὶ τοὺς παραμυθῆσῃ, ὁ δὲ Ἐπίσκοπος Δωδώνης ἐξέλεξε τὸν ἱερέα τοῦ Ἀρχιμανθρείου Παπασταύρου, ὅστις εὐρίσκειται ἐν τῇ φυλακῇ ἀπὸ τῆς 11ης ὥρας. Κατὰ ἐπιληροφορήθη ὁ ἱερεὺς οὗτος δὲν θέλει ἀναγγεῖλαι εἰς τοὺς καταδίκους τὸ ἐπικείμενον τέλος τῶν θέλει τοὺς ὑπομνήσει μόνον ὅτι μετὰ 74 ὥρας ἀπὸ τῆς καταδίκης τῶν ἡ ζωῆ τῶν εἰσπάσαν στιγμὴν εἰνεῖς τὴν διάθεσιν τῆς Δικαιοσύνης καὶ ὅτι δέον νὰ εἴνε ἐτοιμασμένοι διὰ τὴν φοβερὰν στιγμὴν. Θέλει λοιπὸν τοὺς ἐξομολογήσει καὶ τοὺς κοινωγήσῃ τῶν ἀρχάντων μυστηρίων, ἂν ἐννοεῖται οὗτοι θελήσουν.

Καθ' ἣν στιγμὴν γράφω, ὥρα 1 μ. μ. διέρχεται ἐκ τῆς ὁδοῦ, ρυθμικῶς βαδίζων, λόχος πεζικοῦ μετὰ τοῦτον δὲ ἕτερος λόχος πεζικοῦ ὁποῖον δὲ αὐτοῦ τμήμα τῆς Κρητικῆς χωροφυλακῆς. Ἄπαντα ταῦτα τὰ σώματα μεταβαίνουν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως, πλήθους πολλοῦ ἀκολουθοῦντος.

Ἐντὸς τοῦ φρουρίου καὶ ὀλίγον ἐντεῦθεν τῶν φυλακῶν ὑπάρχει χώρος εὐρύς εἰς σχῆμα πλατείας, ὅστις ἐκρίθη ὡς τόπος κατάλληλος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν. Μετὰ τὴν ἀφίσιν τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων εἰς τὸ μέρος τοῦτο ἤρχισεν εἰσβάλλον τὸ ἀναμεινὸν ἔξωθι τοῦ φρουρίου πληθος, ἐνῶ τὰ πέριξ τοῦ φρουρίου ὑψώματα ἀπὸ ἐνωρίς εἶχον καταληφθῆ ὑπὸ κόσμου ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Δὲν ὑπελείπετο παρὰ 1 1/4 τῆς ὥρας, κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο μετὰ παραδειγματικῆς τάξεως ἐσηματίσθη ὑπὸ τοῦ παρισταμένου πλήθους ἐν μέγα Π εἰς τὸ ἀνοιγμα τοῦ ὀποῖου καὶ πρὸς τὸ μέρος τοῦ τείχους τοῦ φρουρίου ἐπρόκειτο νὰ τοποθετηθοῦν οἱ καταδίκαι εἰς ἀπόστασιν 10 βημάτων ἀπὸ τῶν σκοπευτῶν.

Ἐν τῇ μεταξὺ τῇ πλήθους ἠύξανεν ἐνῶ πλεῖστοι τῶν ἀξιωματικῶν ἐλάμβανον θέσιν ἐντὸς τοῦ χώρου ἐκείνου. Μετ' ὀλίγον προσέρχεται ὁ Φρούραρχος καὶ δίδει ὀδηγίας τινὰς ἐνῶ ὁ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος μετὰ τὸ Ἡοσειδῶνιον ἀνάστημά του, ἀτάραχος ὡς βράχος παρακολουθεῖ τὴν ὄλην κίνησιν.

Ἄλλ' ἰδοῦ, δεκανεὺς νοσοκόμος ὀδηγεῖ δίτροχον κάρρον κεκαλυμμένον μὲ ἡμιακάθαρον πλατὺ ὕφασμα. Ὑπ' αὐτὸ εὐρίσκοντο τὰ δύο φέρετρα ἐντὸς τῶν ὀσῶν θὰ ἐτοποθετοῦντο μετ' ὀλίγον οἱ ζῆντες ἢ ἢ νεκροί. Καὶ ἐνῶ ταῦτα συνβάνουν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως ἄλλη σκητὴν διεδραματίζετο ἐντὸς τῶν φυλακῶν. Ἀπὸ τῆς 11ης ὡς προεῖρηται, εὐρίσκειτο ἐκεῖ ὁ σεβίσμιος ἱερεὺς Παπασταύρος ὅστις ἐπὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν ἀπηύθυνε λόγους παραμυθίας εἰς τοὺς καταδίκους διατελοῦντας εἰ ἐν ἀνοίῃ τῆς ἀναμενούσης αὐτοὺς τύχης. Οὐδέποτε οὗτοι ἀνέμενον τόσον ταχεῖαν τὴν ἐκτέλεσιν διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἦσαν ἡσυχοὶ καὶ ἀτάραχοι δεχθέντες προθύμως νὰ ἐξομολογηθῶσιν εἰτα δὲ μεταλάβωσι τῶν ἀρχάντων μυστηρίων. Πρὸς τοῦτο ὁ ὡς ἄνω ἱερεὺς παρὰ τὴν προβεβηκυῖαν ἠλικίαν του καὶ τὴν ὑπερβολικὴν θερμότητα τῆς ἡμέρας μετέβη εἰς μακρινὴν ἐκκλησίαν καὶ ἔλαβε μετ' ἑαυτοῦ τὰ Ἅγια Μυστήρια ἐπανελθὼν τὴν μεσημβρίαν. Ἀμφότεροι οἱ κατάδικοι μετέλαβον μετὰ ποιᾶς τινος κατανύξεως, διαμαρτυρόμενοι ταῦτοχρόνως διὰ τὴν ἀθωότητά των. Καὶ πάλιν ὁ σεβίσμιος ἱερεὺς ἠγαγκάσθη νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὁπόθεν ἐπέστρεψε 1 1/2 ὥραν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως καὶ ἀνέμενον εἰς τὴν θύραν τῶν φυλακῶν. Τὰ ἄνωθεν πολυκλήθη παράθυρα τῶν φυλακῶν ἐμυρμηκίον ὑπὸ τῶν ἐντὸς εὐρισκομένων καταδίκων στρατιωτῶν, προσπαθοῦντων νὰ καταλάβωσι θέσει· ὅπως παραστῶσι μακρόθεν τῆς τραγικῆς σκητῆς· Πέντε λεπτά τῆς ὥρας πρὸ τῆς προθεσμίας ἀξιωματικὸς τῆς χωροφυλακῆς εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν καταδίκων σωφῆρ καὶ ἀνῆγγελεν εἰς αὐτοὺς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς του. Ἀτάραχοι οὗτοι ἠκούσαν τὸν ἀξιωματικὸν μεθὸ ἐξήλθον τοῦ δωματίου καὶ κατήλθον τὴν κλίμακα φέροντες πέδην. Ἐν τῇ μεταξὺ ὁ ἱερεὺς ἐφόρεσε τὸ πετραχήλιον ἐνῶ πρὸ αὐτοῦ ὁ νεωκόρος τῆς ἐκκλησίας ἐκράτει τὸν Σταυρὸν καὶ ἐν θυμιατόν. Καὶ βαδίζει πρὸς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως ἡ πένθιμος ἀκολουθία ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς νεκρικῆς ἀκολουθίας ψιλλομένης· ὑπὸ τοῦ ἱερέως. «Χριστὸς Ἀνάστη» ψάλλει ὁ ἱερεὺς καὶ ἐπαναλαμβάνει ὁ νεωκόρος. Οἱ κατάδικοι ὠχροὶ ὡς ὁ θάνατος ἀλλὰ μὲ σταθερὸν βῆμα προχωροῦν τῇ συνοδείᾳ ἀξιωματικῶν μετὰ χωροφυλακῶν. «Μετὰ πνευμάτων δικαίων» ἀρχεται ψάλλον ὁ ἱερεὺς ἐνῶ οἱ ἐκατέρωθεν περίεργοι ἀποκαλύπτονται πρὸ τοῦ σταυροῦ. Ἡ πένθιμος πομπὴ ἐπιλήσιασεν ἤδη τὸ τετράγωνον τῶν στρατιωτῶν οἵτινες κατόπιν διαταγῆς παρουσιάξουσιν ὄπλα.

Καὶ ἤδη ἡ περιέργεια τῶν παρισταμένων φθάνει εἰς τὸ κατακόρυφον. Ἀξιωματικὸς τοῦ φρουραρχείου ὀδηγεῖ τοὺς καταδίκους εἰς τὴν ὀρισθεῖσαν θέσιν πρὸ τῶν σκοπευτῶν. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ ἱερεὺς περατώσας τὴν ψαλμωδίαν ἀπομακρύνεται οὐνους καὶ ὁ κόσμος· παραμερίζει δὲ πᾶς διέλθη ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ὑψ. στοῦ. Διαταγῇ κατόπιν τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου ὁ ὑπογραμμαεὺς τοῦ Στρατοδικείου ἀναγκάσκει τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν μέσω νεκρικῆς σιγῆς. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ὁ ἐπικεφαλῆς τοῦ στρατοῦ ἀξιωματικὸς ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς καταδίκους λέγει πρὸς αὐτοὺς ὅτι τοὺς καθαιρεῖ ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως ὡς ἀναίστους νὰ φέρωσι τὸ Ἑλληνικὸν στέμμα. Καὶ ἀμέσως προχωρεῖ εἰς λοχίας ὅστις ἀποκόπτει τὸ στέμμα ἐκ τοῦ πηλκίου των καὶ τὰ κομβία. Μετὰ τοῦτο ἐκλήθησαν ἀμφοτέρω δὲ τῶς ἀπολογηθῶσιν ἂν ἤθελον. Ἀμέσως ὁ σωφῆρ Γκογκάκης μετὰ περιστῆς ψυχραιμίας ἀποτεινόμενος πρὸς τὰ πέριξ πλήθη λέγει : Ἀδελφοί, φονευόμεθα ἀοικώς ὡς ὁ

Βασιλεύς Γεώργιος. Τουτουτρόπως ἀμείβονται οἱ προσελθόντες ὅπως ὑπηρετήσωσι τὴν πατρίδα των. Καὶ τοῦτο γίνεται ὅπως καλυφθῶσι τὰ λάθη μερικῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν.»

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτοεἰς ἐκ τοῦ πλήθους ἐκπέμπει κραυγὴν: »*Εἰσθε Προδότες!*» Ὁ Γκογκάκης ἐδοκίμασε ν' ἀπαντήσῃ ὁπότε παρεμβὰς ὁ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸ πλῆθος λέγει: «Ὁ Θεὸς ἂ; τοὺς συγχωρήσῃ.» Ὁ βοηθὸς τοῦ Γκογκάκη δὲν ἠθέλησε τίποτε νὰ εἴπῃ ἀρκεσθεῖς καὶ συμμερισθεῖς ὅσα εἶπεν ἐκεῖνος.

Ἀμφότεροι οἱ κατάδικοι ἴσταντο ὄρθιοι, ὁπότε παρεμβὰς ἀξιωματικὸς τοῦ διατάσσει νὰ γονυπετήσωσιν ὄπερ καὶ ἔπραξαν. Τότε ἠρωτήθησαν οὗτοι ἂν ἤελον νὰ κλείσωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς των ἀλλ' ἠρνήθησαν ἀπολύτως νὰ δεχθῶσι τοῦτο διὰ καὶ ἀφέθησαν ἔχοντες τὸ πρόσωπον πρὸς τοὺς σκοπευτάς. Δὲν παρήλθον ἢ ὀλίγαι στιγμαὶ καὶ ὁ επικεφαλῆς τοῦ ἀποσπάσματος διέταξεν αὐτὸ, «ἐπὶ σκοπὸν» μετ' ἐν δὲ ταχὺ κίνημα αὐτοῦ ὁμοβροντία πυροβολισμῶν διέσχισε τὸν ἀέρα ἐφ' αὐτοχρόνως δύο σώματα ὡσεὶ κεραυνόπληκτα ἔπεσαν ταυτοχρόνως πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἀναί-

σθητα. Ρίγος διέτρεξε τὰ πέριξ πλήθη καὶ σιγὴ νεκρικὴ ἐπηκολούθησε τὴν ἡχώ των πυροβολισμῶν. Τὴν ψυχολογικὴν κατάστασιν τοῦ πλήθους ἀντιλήφθεις ὁ Β. Ἐπίτροπος ἀνεκραύγασε: «Κύριοι. ἡ Δικαιοσύνη τῆς Πατρίδος μας ἐθριάμβευσε. Ζήτω ἡ Πατρίς! Ζήτω ἡ Δικαιοσύνη.» Καὶ τὸ πλῆθος μετὰ των στρατιωτῶν ἐπανελοβε βροντοφώνως: »Ζήτω ἡ Πατρίς! Ζήτω ἡ Δικαιοσύνη!»

Παρατηρήθη τὸ περίεργον φαινόμενον ὅτι καὶ αἱ 24 σφαίραι ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ των. Οὐδεμία σφαῖρα ἐξέφυγεν. Ὅλα ἐπληξάν αὐτοὺς ἀπὸ κοιλίας καὶ ἄνω.

Μετὰ τὴν τοποθέτησιν των νεκρῶν εἰς τὰ φέρετρα διατάχθη ἡ πρὸ αὐτῶν παρέλασις τοῦ στρατοῦ. Προηγῆθη τὸ σῶμα των σωφὲρ ὁ τερ διαταγῇ τοῦ Φρουραρχείου εἶχεν ἀναλάβει τὸ δεξιὸν τῆς παρατάξεως, μετὰ τοῦτο δὲ τὰ διάφορα στατιωτικὰ σώματα, καὶ οἱ προσδραμόντες περιεργοί.

Μετ' ἡμίσειαν ὥραν τὸ πᾶν εἶχε τελειώσει. Τὸ αὐτὸ ἀμάξιον μετέφερε τὰ δύο πτώματα εἰς τὸν τόπον τῆς ταφῆς ἀνευ ἱερέως. Καὶ οὕτω ἐξέλιπον τῆς γῆς δύο νέοι ἐφιόλται οἱ ὅποιοι βεβαίως θά ἦσαν καὶ οἱ τελευταῖοι.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ὁ κάτωθι λόγος ἐξεφωνήθη κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς Βασιλικῆς ἑορτῆς ἐν Σύμφῳ ὑπὸ τοῦ Νομάρχου Κυκλάδων κ. Ζαχαρία Παπαντωνίου.

» Ἀπευθύνω τὸν χαιρετισμὸν τοῦ κράτους πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον. Ἐπάνω ἀπὸ στυλοβάτην μέγαν, Μεγαλειότητις λατρευτὴ καὶ φοβερά, βασιλικὴ καλωσύνη καὶ ὀργὴ πολέμου, δέχεται τὴν γονυκλισίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους. Ὅταν ἐγεννήθη ἡ ρομαντικὴ γενεὰ των Ἑλλήνων τῆς ἐτοχῆς ἐκείνης ἐώρασεν ἐξἄλλος τὸν ἐρχομὸν του. Ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν καὶ ἀπέθανεν. Ἀλλὰ διὰ μέσου λιποψυχίας καὶ κουράσεως, διὰ μέσου θυελλῶν καὶ ἀιέμων, ὁ λύχνος τῆς Ἑλληνικῆς ἐλπίδος ἔκαιεν ἐμπρὸς εἰς τὴν ὠραίαν εἰκόνα τοῦ προύγκλητος καὶ καμμία ἐναντιότητος, καμμία στροφῆ τῶν πραγμάτων δὲν ἐστράθη τόσον μεγάλη δύναμις, ὥστε νὰ ἀπομακρύνῃ τὸ ἔθνος ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἠγάπησε. Ἡ μία γενεὰ τὸν παρέδωκεν εἰς τὴν ἄλλην καὶ τῆς εἶπε.

«Ἐλπίζε. Πίστευε. Εἶναι αὐτὸς ὁ ἀγαπητὸς μου, εἶναι αὐτὸς ὁ μοιραῖος, εἶναι αὐτὸς ὁ ἐρχόμενος».

Πόσοι ἀπὸ τοὺς ἀκούοντας χθὲς τὸν καλὸν αὐτὸν μῦθον ἐπίστευσαν ὅτι αἰφνιδίως θὰ ἐγένετο σελὶς τῆς ἱστορίας; Καὶ ὅμως μετὰ τῶν ἐξαισιῶν τὰ ὁποῖα ἐχομεν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες νὰ ἱστορήσωμεν πρὸς τὸν ἑαυτὸν μας, εἶναι καὶ τοῦτο, ἡ Διαισθησις, ἡ Προφητεία τοῦ ἔθνους, ἡ πίστις πρὸς τὸν μῦθον. Τὸ ἔθνος τὴν στιγμὴν ποῦ ἐχρῶσωνε τὴν κολυμβήθραν τοῦ νεογεννήτου προύγκλητος ἔβλεπε μακρὰν, καθαρῶτα, εἰς τὴν πλέον λογικὴν καταληψίαν, ἔβλεπε τὸν εὐτυχεῖ στρατηγόν, τὸν ὀργισμένον νικητὴ τῆς Θεσσαλονίκης καὶ των Ἰωαννίνων. Ὅδηγῶν μίαν φυλὴν ἐκδικουμένην, ἡ ὁποία ὑπὸ τὴν πνοήν του ἔκαμε πολλάκις τὸν ἠρωϊσμὸν κοινοτοπίαν, ἐξεπλήρωσε πρὸς βῆρᾶν τὴν ἐντολήν του ἔθνος ταχύτερα παρ' ὅτι ἠλπίζε πᾶσα στρατηγικὴ, ἐστράφη πρὸς τὴν ἠπειρον διὰ νὰ λύσῃ ἐνδόξως ἓνα ἔπος θυσίας, τόλμης, πείσματος καὶ ὅταν ἐτελείωσε τὸ ἔργον του ἡ ἀνεξερεύνητος Μοῖρα ἐπενέβη. — Ἄ τοῦ εἶπε, δὲν θ' ἀναπαυθῆς. Εἶσαι πολὺ δυ-

νατὸς ὥστε νὰ μὴ σὲ ἀφήσω νὰ ἡσυχάσῃς. Εἶσαι πολὺ μέγας ὥστε νὰ μὴ σοῦ ἐπιστρέψῃ τὴν γαλήνην των κοινῶν θνητῶν. Σοῦ πρέπει ἡ τρικυμία... Ὁ Βασιλεὺς ἐδολοφονήθη, Μεγαλειότατε! Σὲ περιμένει ὁ Θρόνος.

Ἐσφιξε τὴν πολεμικὴν ψυχὴν του, ἐκήδευσεν τὸν μάρτυρα Πατέρα καὶ ἐβασίλευσε.

Αὐτὸν τὸν Βασιλέα εὐτυχεῖ ἡ Ἑλλάς νὰ ἑορτάσῃ σήμερον μαζί με τοὺς δημιουργοὺς του 21, Αὐτὸν ποῦ συνεπλήρωσε τὴν ἱστορίαν των. Λύεται ἡ ἀγωνία ἐκείνων τοὺς ὁποῖους τόσον πολὺ ἐπικράναμεν. Εἶδαν τὴν γενεάν μας νὰ ἀναπτύσσῃ τὸν νοῦν καὶ τὸ μένος αὐτῶν των μαχητῶν των βουνῶν, εἰς τακτικὴν πολέμου. Θὰ ἀγαλλιάσω εἰς τὸ θέαμα Ἑλλήνος προύγκλητος, ὁδηγοῦντος στρατιὰν ἀπὸ ὄλην τὴν φυλὴν, εἰς τὸ ἀκουσμα των νικῶν, αἱ ὁποῖαι ἀντήχησαν εἰς τὸν κόσμον, εἰς τὸ γεγονός ὅτι αὐτοὶ ἐπολέμησαν ἓνα ἐχθρὸν, ἡμεῖς ὅμως δύο ἐχθροὺς, τὸν τύραννον τοῦ ἔθνους καὶ τὴν ἀπεισίαν ἡ ὁποία εἶχε νίξει τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴν. Ὅχι, δὲν ἦτο πλάνη ἡ πίστις δὲν ἦτο λογικὴ ἡ ἀπιστία μας. Ἐχομεν τὴν ἰδικὴν μας ἱστορίαν. Χθὲς ἡ Ἑλλάς ἐξήτει φίλους, σήμερον ἠμπορεῖ νὰ ζητήσῃ ἐχθροὺς.

Ἡ ψυχὴ τοῦ ἔθνους ἐξήτησε παρὰ τὸ ὄνομα τοῦ νέου Βασιλέως ἓνα ἀριθμὸν γενεολογίας. Ὁδηγήσαμεν τῆς μεγαλειότητά του διὰ μέσου τῆς ἱστορίας, ζητούντες νὰ εὐφωμεν τὸν ἱστορικὸν κόσμον του καὶ τὴν βασιλικὴν του σειρᾶν. Εἰς τὰς προσπάθειάς ὅμως αὐτὸς θέτει τέλος ἡ ὑπέροχος προσωπικὴ ἀξία τοῦ Βασιλέως. Πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν, ἡ ὁποία ἀπὸ τὰ ἀκρότερα των ὄρειων τῆς καὶ ἀπὸ στρατόπεδον πάντοτε ἔτοιμον τὸν εὐλογεῖ, τὸν ἐπευφημεῖ καὶ τὸν δοξάζει, ἠμπορεῖ νὰ λεχθῆ.

---Μὴ ζητεῖς χρονολογίας. Ὁ Βασιλεὺς σου ὀνομάζεται Κωνσταντῖνος καὶ εἶνε ἐξ ἐκείνων ποῦ δὲν τελειώνουν ἀλλ' ἀρχίζουσιν τὴν ἱστορίαν.

Ζήτω ὁ Βασιλεὺς!«

(Ἐκ τῆς «Ἀκροπόλεως»)

Η Α. Μ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

[Ἐπ' ἐθνικαῖα τῆς ἑορτῆς του]

ΤΟ ΧΑΡΕΜΛΙΚΙ

(ΣΚΗΝΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΧΑΡΕΜΙΟΥ)

Τζιμιλάχ.— *Ἡ σκεπτικὴ σύζυγος τοῦ Σελήμ Πασσά*
Κεφάλαιον ΙΙΙ

Μετά περισσοτέρας ἀνυπομόνου χαρᾶς ἀνέμενον τὴν τετάρτην ἐπίσκεψίν μου, διότι αὕτη μοῦ ὑπέσχετο πᾶν ὅ τι δύναται νὰ ἐπιθυμήσῃ ὁ μελετητὴς τῶν τουρκικῶν ἡθῶν. Μετὰ τῆς νεαρᾶς γυναικὸς, τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ ἐπισκεφθῶ, συνεδεμένη στενωτέρω παύσης ἄλλης Ὁθωμανίδος νεαρᾶς κόρης. Θὰ τὴν εὗρισκον μητέρα τριῶν τέκνων καὶ τετάρτην σύζυγον ἐνὸς τῶν πλέον ἰσχυρῶν πασσάδων τῶν περιστοιχοῦντων τὸν Σουλτάνον, ἀνδρὸς πολὺ μεγαλειτέρου αὐτῆς τῆς ἡλικίας, τὸν ὁποῖον ὑπανδρεύθη συμφώνως μὲν μετὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς οἰκογενείας τῆς, ἀλλ' ἄνευ ὅμως τῆς συνεισείσεώς τῆς. Ἡμῖν περὶ τὸν νῦν τῶς ἐδέχθη τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ζωῆς. Πρὸς τούτοις ἡ Τζιμιλάχ, πνεῦμα ὁλως ἰδιόρρυθμον καὶ λίαν ἀποφασιστικόν, ἤ εἶχε προσελκύσει ἀπὸ τῆς παιδικῆς μου ἀκόμῃ ἡλικίας μὲ τὰς παραδόξους ἰδέας τῆς. Ἐνθυμοῦμαι μάλιστα μίαν ἡμέραν ποῦ μοῦ ἔλεγε τὰ ἑξῆς: «Ὁ ἔρωσ οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν μὲ τὰς ἐμπνεύσεις μας καὶ τὰς ἰδέας μας: εἶνε μία ἀπλή ἐκδήλωσις τῶν αἰσθησεῶν. Ἡ δύναμις τοῦ ἔρωτός μας ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς φυσικῆς ἡμῶν καταστάσεως. Ὅταν ὁ ἀνδρὸς ἀγαπᾷ μίαν γυναῖκα ὀλίγον τὸν ἐνδιαφέρει ἂν εἶνε καλὴ ἢ κακὴ ἂν εἶνε φίλη ἢ σύντροφος δι' αὐτόν: τὴν ἐπιθυμεῖ ἁπλῶς καὶ πράττει πᾶν ὅ, τι δύναται διὰ νὰ τὴν κατακτήσῃ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν γυναῖκα, ὑποτάσσεται εἰς τὰ ἐνστικτὰ τῆς τόσον τυφλῶς ὥς ἓνα ζῶον».

Καὶ ἡ ψυχὴ τῆς, τί λές γιὰ τὴν ψυχὴν τῆς: Τὴν ἠρώτησα.

Αὕτη ἐγένετο περιφρονητικὰ καὶ μοῦ ἀπήντησεν:

— Ἀλλὰ, μικρὸ μου λουλουδάκι, ἡ γυναῖκα δὲν ἔχει ψυχὴν.

— Ναι, ἔτσι λέτε σεις οἱ Τοῦρκοι, ἀνέκιστα, ἀλλ' ἡμεῖς δὲν παραδεχόμεθα αὐτὴν τὴν θεωρίαν. Ἡ γυναῖκα ἔχει καὶ αὐτὴ ψυχὴν.

— Ὁχι, ἀντίειπεν ἡ Τζιμιλάχ, δὲν ἔχει παρά αἰσθησεις καὶ συγκινήσεις.

Ἐὰν ἡ Τζιμιλάχ ἦτο ἄσχημος θὰ ἠσθάνομην μεγίστην ἀντιπάθειαν νὰ τὴν ἀκούω ἐκφράζουσαν τοιαύτας ἰδέας, ἀλλ' ἡ ἐκπαγλὸς καλλονὴ τῆς νεαρᾶς κόρης δὲν ἠδύνατο παρὰ νὰ μετριάσῃ τὴν ἐκ τῶν λόγων τῆς προσενηθείσάν μοι ἐντύπωσιν. Ἐνῶ ὠμίλει συνέπλεκε τὰς χεῖρας ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τῆς, καὶ αἱ χεῖριδες τῆς ἀνεγειρόμεναι ἄφιναν νὰ διαφαίνωνται οἱ λευκοὶ βραχίονες τῆς. Ἡμέλει τοὺς ὀφθαλμοὺς καθιστῶσα οὕτω πλέον γλυκὴ τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον διήρχετο διὰ μέσου τῶν βλεφαρῶν τῆς, καὶ τὰ χεῖλη, τὰ ὁποῖα ἐπρόφερον αὐτὰς τὰς λέξεις ἦσαν νωπὰ καὶ ροδόχροα, ὅπως τὸ ρόδον πλήρες δροσιάς.

Τὴν ἐκύτταξα καὶ ἡ Ἑλληνὶς ποῦ ἐκοιμήτο μέσα μου ἀφύπνιζέτο καὶ τὴν συνεζῶρε διὰ τὰ παράδοξα λόγια τῆς. Ποιὸς ξέροι ἂν κανεῖς ἀπὸ τοὺς προγόνους μου δὲν ἦτο ἕνας ἀπὸ τοὺς δικαστὰς ποῦ εἶχαν ἀθωώσει τὴν ἐνοχον Φορῶν.

Ἐπειτα αἱ παρατηρήσεις τῆς αὐταῖ συνωδεύοντο πάντοτε μετὰ χαϊδευτικὰ ἐπίθετα. Καὶ μοῦ ἔλεγε: «Μικρὸ μου τριανταφυλλάκι», «Κυματάκι μου», «Ἄνθος τῆς ἀμυγδαλιάς» κτλ. Μοῦ ἐφάνετο ὅτι μετὰ ὠδηγοῦσεν εἰς τὸν θάνατον διὰ μέσου ἐνὸς ἀγροῦ ἀπὸ τριαντάφυλλα. Εἶχε τρομερὸν μῖσος κατὰ τῶν ξένων καὶ νὰ γίνῃ σύζυγος ἐνὸς ἐξ αὐτῶν τὸ ἐθεωροῦσεν ὡς τὴν μεγαλειτέραν δυστυχίαν τῆς ζωῆς τῆς.

Μίαν ἄλλην πάλιν ἡμέραν τὴν ἠρώτησα:

— Τζιμιλάχ, ἀφοῦ κατὰ σέ ὁ ἔρωσ δὲν εἶνε παρά μία ἀπαιτήσις τῶν αἰσθησεῶν, καὶ ἀφοῦ νομίζεις ὅτι πρέπει νὰ τὴν ἐκτελώμεν τί θὰ ἔκαμες, σὺ ποῦ μισεῖς τόσον τοὺς ξένους, ἂν ἀγαποῦσες κανένα ἐξ αὐτῶν;

Ἦ θὰ τὸν ἀφίνα λίγο καιρὸ νὰ μὲ ἀγαποῦσε καὶ ὕστερα θὰ ἔβαζα νὰ τὸν σκοτώσω.

Καὶ τὸ ἔλεγεν αὐτὸ χωρὶς νὰ τρέμῃ ἢ φωνῇ τῆς, καὶ χωρὶς νὰ κáινουν τὴν παραμικροτέραν ἐντύπωσιν τὰ λόγια τῆς. Τί ἀμάσθημα ποῦ θὰ ἦτο ἕαν εἶχε γεννηθῆ Ἐὐρωπαϊά. Καὶ πόσους ἀνθρώπους θὰ ἔστελνε στὸν Ἄδην μὲ ἓνα ἐλαφρὸ κίνημα τῶν θελκτικῶν τῆς ὤμων!

* Ὅταν ἔλαβα τὸ ἀμειπτό γαλλικὸ γραμματάκι τῆς διὰ τοῦ ὁποίου μετ' ἐπαρακαλοῦσε νὰ πάω νὰ τὴν ἐπισκεφθῶ ἔχάρην ὑπεροβολικὰ, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως ἐξεπλάγην διότι ἤξευρα ὅτι εἰς τὸ σπίτι τοῦ συζύγου τῆς πολὺ σπανίως ἐδέχετο ξένους. Κατὰ τὴν ἐφηβικὴν μου ἡλικίαν εἶχα ἐπισκεφθῆ πολλά χαρέμια, αἱ περισσώτεροι ὅμως γυναῖκες ἦσαν ἐξ ηθροῦ παισῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ χαρέμι τοῦ Σελήμ Πασσά ἦτο τὸ πρῶτον χαρέμι μὲ τὰ παλαιὰ ἔθιμα τῶν ὁλοῦν ἐπεσκοπεύμεν.

Ἦλθεν ἡ ἰδία ἡ Τζιμιλάχ καὶ μετ' ἤρθε μετὰ τὸ κουπέ τῆς. Ἐνας ὑψηλὸς εὐνοῦχος μᾶς ἤνοιξε τὸ ἀμάξι καὶ ἐπήδησε περὶ τὸ πλευρὸν τοῦ ἀμαξηλάτου ἐνῶ ἐφεύγαμε.

Εἰς τὸ βάθος τῆς ἀμάξης ἐκάθητο ἡ Τζιμιλάχ μετὰ δύο σκλάβους τῆς, καὶ μόλις μετ' ἐνηγκαλίσθη καὶ μετ' ἐφίλησε ἠσθάνθη ἓνα λεπτὸ μεθυστικὸν ἄρωμα νὰ μετ' ἔρχετο καὶ ἐσυλλογίσθη ἀμέσως τὴν εὐχαρίστησιν ποῦ θὰ ἐδοκίμιζεν ἓνας Ἰάλλος συγγραφεὺς νὰ τὸ περιγράψῃ.

Τὸ ἄσπρο **γιασμακί** τῆς ἀπὸ ἐλαφρὰν γάζα ἄφινε νὰ φαίνεται ἡ λάμπουσα καλλονὴ τῆς, πολὺ περὶ γλυκαίᾳ ἀπὸ ὅτι τὴν ἐνθυμοῦμην. Ὑψηλὴ καθὼς ἦτο ἐφαίνετο ἀκόμῃ περὶ ὑπερήφανη διὰ τὸν ἑαυτῶν τῆς τῶρα ποῦ ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦ ἰσχυροῦ πασά. Ὅταν εἶμεθα καὶ αἱ δύο παιδιὰ ἀνήκοιμιν εἰς τὴν αὐτὴν κοινωνικὴν τάξιν, ἀλλὰ μετὰ τὸν καιρὸν ἡ τύχη ἔπαισε νὰ μετ' εὐνοῇ καὶ ἠναγκαλίσθη νὰ ἐργασθῶ διὰ νὰ κερδίσω τὴν ζωὴν μου, ἐνῶ αὐτὴ ἐβρίσκετο εἰς τὰ ὕψη τῆς ἰδικῆς τῆς.

Ἦτο ἡ πρώτη φορὰ ποῦ ἐτανεβλεπόμεθα ὕστερα ἀπὸ ἕξη χρόνιαι καὶ ὅμως δὲν ἀντιγλάσαμεν οὔτε λέξιν ἐντὸς τῆς ἀμάξης ὡς ἐκ τοῦ θυροῦρου, ἀλλὰ μετὰ τὰς πρώτας διαχύσεις ἀκουμπήσαμεν εἰς τὰ μαξιλάρια καὶ ἐμισοκλείσαμε τὰ μῆλια, ἐνῶ ἡ Τζιμιλάχ ἐκρατοῦσε τὸ χέρι μου μέσα στὸ δικό τῆς.

Μία στιγμὴ ὅμως ποῦ ἐστάθη ἡ ἀμάξα ἤνοιξε τὰ μεγάλα καὶ οὐκ ἐβ' ἔδη μάτια τῆς καὶ ἀφοῦ μετ' ἐκύτταξεν ἐπ' ἀρετικὴν ὄραν μετ' ὀφθαλμοῦν, μοῦ εἶπε μετ' ἐπιθυμίας:

— Μετεβλήθης πολὺ Μικρὸν ἄνθος. Ἡ Ἀμερικὴ σοῦ ἔκλειψε τὴν νεότητά σου. Πρέπει νὰ σὲ κρατήσω ἐδῶ καὶ νὰ σὲ βοηθήσω διὰ γὰ τὴν ἐπανεύρησιν.

Ὅταν ἐφθάσαμεν πρὸ τοῦ ἀνακτόρου τῆς μετ' ὠδήγησεν κατ' εὐθείαν εἰς τὸ δωμάτιόν μου ὅπου μία ὄμοια σκλάβαι μετ' ἐπερίμενε.

«Ἰδοὺ τὸ δωμάτιόν σου καὶ δεικνύουσα τὴν σκλάβαν Σοῦ ἀνῆκει ἐπίσης. Ἀκολουθῶς, ἤνοιξε μίαν μεγάλην ἱματιοθήκην τῆς ὁποίας τὰ διαχωρίζματα ἦσαν πλήρη ἐνδυμάτων. Καὶ αὐτὰ εἶνε ἰδικὰ σου εἶπεν, ἔπειτα ἀποτεινομένη πρὸς τὴν δούλην τῆς εἶπε

— Κοιτίζε ἰδοὺ ἡ κυρία σου. Ἐὰν κατὰ τὴν ἀναχωρησίν τῆς τὸ πρόσωπόν τῆς δὲν ἔχει καλλιτέραν ὄψιν ἀφ' ὅτι ἔχει τῶρα μὴ τολήμῃς νὰ παρουσιασθῆς ποτὲ μπροστά μου, ἀπεναντίας ἐὰν γίνῃ αἰλιτέρα τότε εἰμπορεῖς νὰ μοῦ ζητήσῃς: ὅτι θέλεις. Ἐπειτα ἐπῆρε τὴν δούλην ἰδιαιτέρως καὶ θωπεύουσα αὐτὴν καὶ δεικνύουσα μετ' ὡς ἐὰν ἦσαν ἄψυχόν τι τῆς ἔλεγεν:

— Κοιτίζε, ἄλλοτε ὑπῆρξεν ὥραία, παραιτησέ τὴν τῶρα. Μπορεῖς νὰ πιστεύσῃς ὅτι εἶνε νεώτερά ἐμοῦ.

Ἡ δούλη ἐκείνησε τὴν κεφαλὴν καὶ μετ' ἐζήτησεν μετ' οἶκτον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι τοῦ ποδῶν.

Δὲν ἠμύρρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ γέλια.

— Ἀληθῶς Τζιμιλάχ πρέπει νὰ φεισθῆς τῆς φιλοτιμίας μου τῆς εἶπα. Φθάνω ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν ὅπου

ἡ ἀλήθεια δὲν λέγεται ἔτσι ἀποτόμως. Ἐλεεινὴ χώρα ὅφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, προσέθηκεν.

— «Τὶ ἀνοησία» ἀνέκραξεν ἡ Τζιμιλάχ «Ἡ τρέλλα τῆς εἶνε πάντοτε ἡ αὐτὴ. Ἄντι νὰ ἀφήσῃ ἓνα ἄνδρα ἰσχυρόν καὶ ἕγιᾶ νὰ τῆς δώσῃ τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν ζωὴν, ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν ἀποχωρήσῃ αὐτὴ ἡ ἰδία ταπεινώνουσα τὸν ἄλλο καὶ τοὺς υἱοὺς του. Τώρα ἄκουσε, προσέθηκεν, ἀναπαύσου ὅσον εἰμπορεῖς περισσώτερον. Μετὰ τὰς λέξεις αὐτὰς μετ' ἀφῆκεν. Ἀμέσως ἡ Κοιτίζε ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά τῆς μετ' ὄλην τῆς τὴν καρδιά. Μοῦ ἔκαμε λουτρόν καὶ ἐντριβάς, ἀκολούθως μοῦ ἔφερε πολλὰ φορέματα καὶ ἀφοῦ μὲ ἐδοκίμασε τινὰ ἐξ αὐτῶν εὗρε τὸ ἀρμόζον εἰς τὸ σῶμά μου. **Ν. Σ.** (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΠΑΓΓΛΙΟΝ

Μεταξὺ τοῦ Στρουμόνος καὶ τοῦ Νέστου, ἔχον ἐμπροσθέν του τὴν περίφημον πεδιάδα Δράμας καὶ Φιλίππων, ἀντιμετωπιζόμενον ἀπὸ τὸ περικαλλῆς Μενόικιον, περιθρονοῦμενον βιβύτερον ἀπὸ τὸν ἄγγιον Ὀρβήλον, ἐπῆρξεν ἀπὸ τὴν μυθικὴν Ροδόπην, ἀπὸ τὸ σύμφυρμα τῶν παραδόξων ὑψωμάτων τοῦ Καρὰ-Δάγ, παρεκτεινόμενον μέχρι τῆς θάλασσης διὰ τοῦ Συμβόλου ὑψοῦται τὸ πολυῦμνητον Πανελληνικὸν Παγγαίον ὄρος, τὸ ὄρος τῶν Μουσῶν, τοῦ χρυσοῦ, τῶν μύθων καὶ τοῦ ὄνειρου, τὸ βαφῆν ἐσχάτως ἀπὸ τὸ αἶμα τῶν συμμάχων.

Τὸ Παγγαίον συγκεντρώνει ἐν ἑαυτῷ καὶ περὶ αὐτὸ τὰς μάλλον ἐξεχούσας καὶ χαρακτηριστικὰς παραδόσεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τῶν μυθολογικῶν χρόνων. Εἰς τὴν περὶ αὐτὸ δὲ ἔκτασιν διεδραμμάθησαν μεγάλα γεγονότα τῆς Παγκοσμίου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἰστορίας. Κατ' ἐξοχίαν ἐλατρεύετο εἰς αὐτὸ ἡ Ἀρτεμις καὶ ὁ Διόνυσος. Κατὰ τὴν ποιητικὴν Ἑλληνικὴν μυθολογίαν ὁ αὐτόχθων ποιητὴς καὶ μελωδὸς Θάμιρις ἐτυφλώθη ἐκεῖ ἀπὸ τὰς Ἐννέα Μούσας, μεταβάσας καὶ ἐγκαταστάσας εἰς τὸ Παγγαίον, κατόπιν ἐρίδος πρὸς αὐτὰς.

Ὁ περίφημος ἡρωικὸς καὶ πολεμιστὴς Ρήσος ὁ ὑπὸ τοῦ Ἐκτοροῦ ἀνακηρυχθεὶς Ἄναξ τῶν Θρακῶν καὶ ἐν Τροίᾳ δολίως παρὰ τοῦ Ὀδυσσεὺς καὶ τοῦ Διομήδους φονευθεὶς, ἀνετράφη ἐκεῖ παρὰ πηγῶν παρεθῆνων, εἰς ἃς τὸν ἐνεπιστεύθη ἡ Μοῦσα Τερψιχόρη. Τὸν Ρῆσον τὸν ἐνεκυμῶντησεν ὁ Στρουμὼν ἐκ τῶν μελωδῶν τῆς Τερψιχόρης. Ἡ θυγάτηρ τῆς Θεᾶς Διμήτρος ἠρπάγη ἀπὸ τὸν Θεὸν τοῦ Ἄδου Ἰδοῦτων ἐκεῖθεν ἀπὸ τὴν πεδιάδα τῶν Φιλίππων καὶ τῆς Δράμας, ἐνῶ συνέλεγεν ἄνθη.

Ὁ Ζυγάτης, τὸ ποτάμιον τῆς πεδιάδος, ἠνομασθῆ ὅπως ἀπὸ τὴν θρᾶσιν τοῦ ἄξονος τῆς ἀμείξης τοῦ ἀπαγωγέως θεοῦ. Εἰς τὰς νοτιοδυτικὰς ὑπερρείας τοῦ Παγγαίου ἐβασίλευε ἡ Φυλλίς. Αὕτη συνεζεύχθη τὸν Δημοφῶντα, υἱὸν τοῦ Ἀνακτοῦ τῶν Ἀθηναίων Θησέως. Ὁ Ἀθηναῖος Βασιλόπαις ἀνεχώρησε μετ' ὀλίγον εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν βασιλείαν τῆς πόλεως ὑποσχεθεὶς τελεῖαν ἐπιστροφὴν. Ἡ Φυλλίς τὸν προέπεμψε μέχρι τοῦ μέρους ὅπου ἐπέστη κατόπιν ἡ Ἀμφίπολις. Ἀλλὰ μάντην ἀνέμενον ἐπὶ χρόνον τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ συζύγου. Ἐννεάκις μετῴχη εἰς τὰς Ἐννέα Ὀδοὺς τὸν τόπον τοῦ ἀποχωρισμοῦ ἀνήμενουσα. Ἀπεπισθεῖσα τέλους, κατηράσθη τοὺς Ἀθηναίους νὰ πάθωσιν ἑννέα μεγάλα δυστυχήματα εἰς τὸ ἴδιον αὐτὸ μέρος καὶ ἐπέσεν εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Παγγαίου, κατ' ἄλλην δὲ παράδοσιν ἀπηγγεῖσθη ἀπὸ ἀνθρώπινης ἀμυγδαλέας, μεταμορφωθείσα παρὰ τῶν θεῶν εἰς ἀμυγδαλέαν.

Ὅντως, ὡς κερτυρεῖ ἡ Ἰστορία, οἱ Ἀθηναῖοι ἐννέα δυστηχῆματα ὑπέστησαν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Ἡ

Φυλλίς ὑπῆρξεν ἱστορικὸν πρόσωπον, ἀσχετῶς πρὸς τοὺς πλεθθέντας μετὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ποιητικῆς μύθους. Ἡ ὑπὸ τὸ Παγγαίον χώρα, ἡ περιλαμβάνουσα καὶ τὸ μέρος τῆς Ἀμφιπόλεως, ἐκλήθη ἔκτοτε Φυλλίς, ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς ἀτυχῆς Ἡγεμονίδος.

Ὁλόκληρος ἡ περὶ τὸ Παγγαίον χώρα ἀπῆρξε μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν δόξαν καὶ μέγα Ἑλληνικὸν αἰσθημα. Ἀπὸ τῆς πόλεως τῶν Φιλίππων, κειμένων ἐπὶ ὑψώματος εἰς τὰς ὑπερρείας τοῦ Παγγαίου, διεκρήχθη πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν κόσμον παρὰ τοῦ Παύλου ἢ Χριστιανικῆ Ὑποθήκη. Ἐν δράματι ἤκουσεν ὁ μέγας Ἀπόστολος, ὡς διηγείται ὁ Λουκάς εἰς τὰς πράξεις, τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου λέγουσαν: «Παῦλε, μετὰ τῆς ἐξόδου εἰς Μακεδονίαν.» Ἐκεῖ, εἰς τοὺς Φιλίππους, ἦτις ἦτο τότε μέγα κοσμοπολιτικὸν κέντρον, ἀφοῦ ἐκίρρυσεν ἐπὶ χρόνον, ἐφυλακίσθη. Ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως ὑπάρχουν τὰ ἑρείπια ναύσκου μετὰ τοιχογραφίαν ἁγίων. Ἐκτίσθη εἰς τὴν θέσιν τῆς φυλακῆς τοῦ Παύλου. Σφῆζονται τὰ ἐδῶλια τοῦ θεάτρου τοῦ Φιλίππου, μέγιστοι στυλοὶ ἐκ μαρμαροῦ (ἑρείπια Ρωμαϊκοῦ κτιρίου), πλάκες μετ' ἐπιγραφῶν Λατινικῶν καὶ Ἑλληνικῶν. Διὰ τῶν Φιλίππων διήρχετο καὶ ἡ περίφημος στρατιωτικὴ ὁδὸς τῶν Ρωμαίων, ἡ Ἐγγυατὴ ὁδός. Ἐν τῇ πεδιάδι αὐτῶν ἐγένετο ἡ ἱστορικὴ μάχη Ρωμαίων πρὸς Ρωμαίους, ἦτις ὑπῆρξεν ὁ τάφος τῆς Ρωμαϊκῆς Δημοκρατίας, ὅπου ὁ μέγας Βροῦτος ἐπολέμησεν ἀπεγνωσμένως διὰ νὰ σώσῃ τὸ Δημοκρατικὸν ἰδεώδες του. «Βροῦτε, ὀφείμεθα εἰς Φιλίππους», εἶπε πρὸς τὸ μέγα Δημοκρατικὸν ἢ σκιά τοῦ Καίσαρος, ἐμφανισθεῖσα εἰς αὐτόν ἐν δράματι πρὸ τῆς μάχης, καὶ ὁ φοβερός λόγος, ὁ συνταράξας τὸν δολοφόνον Βροῦτον ἐπηλήθευσε.

«Δράμας, Ζίχνης καὶ Φιλίππων» τιλοφορεῖται ὁ Ἑλλην Μητροπολίτης.

Ἡ πρὸ τοῦ Παγγαίου καὶ ἡ περὶ τὸ Παγγαίον ἐκτασὶς ὑπῆρξεν ἡ σικιγγὴ τρομερῶν ἐπελάσεων καὶ ἐνδοσοτάτων νικῶν τῶν Βυζαντινῶν στρατιωτῶν ἐναντίον τῶν Σλαβῶν. Τὸ Παγγαίον παρέσχεν ἐκ τῶν καταχρῶσων στέρνων αὐτοῦ εἰς τὸν μεγαλοεστίην Βασιλέα Φιλίππον τὰ μέσα διὰ τὰς ἐκστρατείας του ἐναντίον τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, Ἀθηναίων κλπ. τοὺς ὁποῖους ἤθελε καὶ διὰ τῆς βίας νὰ ὑπαγάγῃ εἰς τὴν ἰδέαν τῆς κοινῆς Πανελληνίου δράσεως κατὰ τῶν βαρβάρων ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῶν πολεμικῶν καὶ ἀδιαφθόρων Μακεδόνων. «Χρυσόστολον» ἐκαλεῖτο τὸ ὄρος κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ μεταλλείων χρυσοῦ. Τὰ κυριώτερα στελέχη τῆς ἐπὶ τοὺς Πέρσας ἐκστρατείας τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ἀπετέλεσαν Παγγαῖοι, Ἀρχιερεῖς καὶ Σερραῖοι. Ἡ Ἑλληνικότης τῶν Παγγαῖων διετηρήθη κατ' ὅλας τὰς μεγάλας μεσαιωνικὰς καὶ νεωτέρως ἐθνικὰς περιπετείας ἀμείωτος καὶ ἀπαράφθορος.

Ἐπὶ τῶν κορυφῶν καὶ τῶν δευράδων τοῦ Παγγαίου εἶναι ἐσκορπισμένοι Ἑλληνικώτατοι κωμοπόλεις καὶ χωριά. Ὑψοῦται παμμέγεθες ὑπεράνω τῆς πεδιάδος, εἰς σχῆμα κώνου. Ἀπερ' ἄραπτος εἶναι ἡ γραφικότης του καὶ ἡ καλλονή του. Ἀπέραντα παρθένα δασὴ κατακαλύπτουν αὐτό. Ἀμετρος εἶναι ὁ φυτικὸς πλοῦτός του, ἡ ποικιλία αὐτοῦ. Τὸ ωραιότατον κόσμημα τοῦ Παγγαίου εἶναι ἡ ἱστορικώτατη Μονὴ τῆς Εἰκοσιφοινίσσης ἢ Κοσσυφίνισσας ἢ Κοσσύνισσας. Ἡ τοποθεσία τῆς Μονῆς ταύτης εἶναι ἐκπληξίς, διειρον' ὁ θεατὴς δὲν πιστεύει εἰς τοιοῦτον κάλλος, εἰς τοιαύτην παρθενικότητα τῆς Φύσεως· ὁ συνδυασμὸς πυκνοτάτου, ἀειθαλοῦς καὶ πανικίου δάσους, μὲ τρομακτικὴν ἀγριότητα βράχων, ἐν τῇ βῆθει μεγίστης χαράδρας ἐνέ τι μοναδικόν. Ὡς παμμέγιστον καὶ πολύμορφον Βυζαντινὸν φρούριον ἐμφανίζεται αἰφνης ἡ Μονὴ εἰς τὸν προσκυνητήν. Ἐκτίσθη τὸν βον αἰῶνα ἀπὸ τὸν Ἅγιον Γερμανόν. Περικαλλέστατος καὶ καλλιμάρμαρος, μὲ πολυτιμώτατον ἐσωτερικὸν διάκοσμον, εἶναι ὁ ναὸς τῆς, τὸ Καθολικόν. Ἐνα εἰκονοστάσιον τοῦ Καθολικοῦ εἶναι ἰσως ἀπὸ τὰ τελειότατα ὑποδείγματα τῆς δαιμονίου ἑπουργικῆς ἰδιοφυίας τῶν Βυζαντινῶν καλλιτεχνῶν.

Ἐπιμένον ἐν τῇ Μονῇ ἀρχαῖαι ἐπιγραφαὶ καὶ μαρμάρινον κυκλικὸν ἀνάγλυφον ἐνεπίγραφον. Ἄλλ' ὅτι θαμβώνει καὶ καταπλήσσει τὸν προσκυνητὴν εἶναι τὸ περιεχόμενον τοῦ Σκευοφυλακείου τῆς Μονῆς. Στολάι, μίτραι, ἱερά σκευή, ἐκ καθαροῦ χρυσοῦ κατάφορτα ἀπὸ ἀδάμκτας καὶ πάντα ἄλλον πολύτιμον λίθον,

ΤΟ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ὁ Πατριάρχης Ἰωακείμ εἶχε μίαν σπανίαν ἰδιότητα, ποῦ διαθέτει καὶ ὁ κ. Ρενιζέλος, τὸν ὁπιόν καὶ τόσα ἄλλα χαρίσματα κομοῦν ἀπὸ κοινοῦ μὲ τὸν αἰδιμον Γενάρχη. Νὰ ξεριπκῶν τὸς πλουσίους. Νὰ τὸς βγάξῃ ἀπὸ τὴν ἀκίνησιαν, ὅπου τοὺς ἐκρατοῦσε ἡσιμονημένους εἶτε ἡ ἀπόστασις, εἶτε ἡ ἀδιαφορία καὶ νὰ τοὺς παρασύρῃ εἰς τὸ ρεῦμα τῶν ἔθνικων παλμῶν. Μὲ ἄλλα λογία, νὰ κατορθώῃ νὰ τοὺς χρησιμοποίη.

Ἐλληροφροσῆθη λοιπὸν ὁ Πατριάρχης ὅτι εἰς τὴν Μάλταν εὗρισκετο ἐγκατεστημένος ὁ ἐκ Θεσσαλονικῆς Ἰωάννης Παπάφης, ἀγνωστος μὲν ὄλο' ἐλθὼν εἰς τὴν Ἀνατολήν, καὶ μαλιστα εἰς τὴν πατρίδα του, πλουσιώτατος δὲ καὶ ἀγαμος Ἀπεφάσισε νὰ τοῦ γράψῃ καὶ ἕνας φάκελος σφραγισμένος μὲ τὸν Βυζαντινὸν δικέφαλον, ποῦ ἔφθανε μίαν ἡμέραν εἰς τὸ ταχυδρομείον τῆς Μάλτας, ἐγκαινιάζε μὲ τὸν Παπάφην τὴν Πατριρχικὴν ἀλλοιογμφίαν. Εἰς τὸν ὁμογενὴ ἔφινε τὰς εὐαγγελίας τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὸς δὲ τὰς ἐδέχθη μὲ ἰσορῆ εὐλάβειαν καὶ τὰς ἐξετίμησε ἰσορῆ, ὥστε τὰς ἐπλήρωσε μὲ δουμισιον σχεδὸν ἑκατομμύρια.

Ὁ Παπάφης! Ἐνας νέος δεκαοκτὼ ἐτῶν, ποῦ ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν Θεσσαλονικίαν. Ποῦ πηγαίνει! Ὅπου ὄλοι οἱ Ἕλληνας. Νὰ γνωρισθῇ μὲ τὴν Τύχην. Αὐτὴ τὸν προσμένει εἰς τὴν Μάλταν, ὅπου τὸν λούζει μὲ τὴν χρυσοκόκκινον τῶν πετρῶν τῆς. Δὲν διηγοῦμαι παρμύθια. Ὁ νεαρὸς Μακεδὼν μὲ μὲ ἀτεβιβίασῃ ἐκεῖ, ἐπεδόθη εἰς τὸ ἐμπόριον. Ἡδόκιμῃσεν. Ἀέλαβε τάχιστα τὴν τροφοδότησιν τοῦ Ἀγγλικοῦ στόλου τῆς Ἀνατολῆς. Σωσὸ Γιοχάνεσμπουγ λιρῶν. Ἦτο ὁμοιος καὶ ἄνθρωπος κοινωνικός. Εἰς τὰς αἰθούσας τῆς ἀρχαίας Ἰταλικῆς ἀριστοκρατίας, καὶ εἰς τὰ σαλόνια τῶν ὀλιγογενεῶν τῶν Ἀγγλικῶν ἀξιωματικῶν, ἡ μόρφωσις τοῦ Ἑλλήνα, ἔλαμπε πάντοτε. Ἀγγλικά καὶ Ἰταλικά ἔ-

ἀμμήτου τέχνης, ἀποτελοῦν τὸ περιεχόμενον τοῦτο· Ἐνα ἀρχαιοτάτον χειρόγραφον Εὐαγγέλιον, μὲ βαρυτιμώτατον περίβλημα καὶ μὲ εἰκόνας μετὰ σμαράγδων καὶ ρουβίνων εἶναι ἀκούχημα τῆς Μονῆς. Πλουσιωτάτη εἶναι ἡ Βιβλιοθήκη τῆς, μὲ χιλιάδας ἐκκλησιαστικῶν καὶ φιλολογικῶν τόμων· πολλὰ δὲ αὐτῶν ἐκλάπησαν κατὰ καιροῦς. Πυρκαϊαὶ ἔδραψαν κατὰ καιροῦς τὴν Μονήν, ἀπαξ δὲ ἐνέσκηψεν εἰς αὐτὴν καὶ ἡ χαλέρα. Ἐκτὸς τοῦ Καθολικοῦ ἔχει καὶ ἄλλους ναοὺς. Ἐν αὐτῷ ὑπάρχει καὶ ἡ κἀρα τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Μονῆς Διονυσίου ἐκ Δημητριάδος, Πατριαρχεῦσαντος κατὰ τὸν δέκατον πέμπτον αἰῶνα.

Ἐπὶ τῶν ἐσχάτων δεσποδῶν κλιτύων τοῦ Παγγαίου εὗρισκεται τὸ Ὀρφανον (Κοντίσσα), συνοικισμὸς μὲ 200 Ἕλληνας καὶ πολλὰς ἀλυσκὰς, τοῦ ὁποῦ τὸν λιμένα σχεδιάζουν οἱ Βούλγαροι νὰ μεταβάλουν εἰς λιμένα ἀνταγωνιστικὸν τοῦ τῆς Θεσσαλονικῆς. Ἐπὶ τοῦ Παγγαίου καὶ ὑπὸ τὸ Παγγαῖον ὑπάρχουν αἱ ἐλλογιμώταται κωμοπόλεις Λακκοβόχικια, Σέμαλτον, Μεσορόπη, Μουσθένι, Ροδολεῖθος, Κιούπκιος κλπ. Τὰ Δημητικὰ ἔσχημα τῶν Παγγαϊωτῶν εἶναι χαρακτηριστικώτατα.

Ἐπὶ τῆς προεκτάσεως τοῦ Παγγαίου, τοῦ Συμβόλου ὄρους, εἰς τὰς μεσημβρινὰς κλιτύας αὐτοῦ, κείται ἡ περιμάχητος Καβάλλα. Αἱ πεδιάδες Δράμας καὶ Καβάλλας εἶναι παραγωγικώταται. Ἡ διοίκισις Δράμας περιλαμβάνει τὰς ὑποδιοικήσεις Δράμας, Καβάλλας, Σαρὶ - Σαμπάν, Πραβίου καὶ Θάσου.

φημερίδες κατεχώριζον ἄρθρα καὶ οικονομολογικὰς διατριβάς του. Ὁ Παπάφης εἶχε φθάσει εἰς τὸ δεύτερον ἑκατομμύριον καὶ ἔβαινε πρὸς ἀπόκτισιν τοῦ τρίτου. Ἐκεῖ τὸν ἐγράφωσεν ὁ Ἰωακείμ.

Τὰ γράμματα τοῦ Πατριάρχου ἔφεραν τὸ ἐπιδοκίμωγον ἀποτέλεσμα Ὁ πλουσιὸς Μακεδὼν ἐβεβαίωσε τὸν Ἐθναρχὴν, ὅτι ἡ ἐπιθυμία του ἦτο νὰ ἰδρυθῇ διὰ χρημάτων τοῦ Ὀρφανοτροφείου εἰς τὴν πατρίδα του. Καὶ τὸν λόγον τὸν ἐκράτησεν.

Ἐν τῇ διαθήκῃ του, ὅταν ὁ Παπάφης ἀπεβίωσεν εἰς τὰ 86, ἔφινεν εἰς τὴν κοινότητα Θεσσαλονικῆς φρ. 2,300,000 διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν. Ἀνεφύσαν ὅμως ἐμπόδια πολλά. Μία Μεγάλῃ Δύναμει ἐγκρίνισσε. Δὲν ἠμποροῦσεν ὅμως καὶ νὰ παραταῖ ἡ ἐκκρεμότης ἐπ' ἀπειρον. Ἐτσι, μόλις πρὸ δέκα ἐτῶν κατωρθώθη ν' ἀνθήσῃ ἐπάνω εἰς τὸ ὄψωμα τῆς Ἁγίας Τριῶδος τὸ μαρμαρινον αὐτὸ παλάτι, τῶν παιδιῶν ποῦ ἐκκληρῶναι ὁ θάνατος, ὅπως, ὡς ὀρίζει ἡ διαθήκη τοῦ μεγάλου ἀνδρός, «τὰ ὄρφανὰ ἐξερχόμενα εἰς τὴν κοινωνίαν νὰ δύνανται νὰ κερδίωσι τὸν ἄρτον δι' ἐντίμου ἐργασίος».

Ρυθμοὶ Ἀναγενήσεως, μὲ κλίμακας καὶ ἐξόστιας ἐκ λευκοῦ ἑλληνικοῦ μαρμάρου, χαίρειται μὲ τὴν ἐπιβλητικότητα τοῦ ὄγκου καὶ τῆς ἐλαφροῦτος τῶν εὐθειῶν ποῦ τὸ περιθέουν τοὺς Ἕλληνας ἐπιβάτας, ὅταν διασχίζουν τὰ κώματα τοῦ Θερμαϊκοῦ πλέοντες πρὸς τὴν Θεσσαλονικίαν. Ἐνθυμοῦμαι μὲ πόσην ὑπερηφάνειαν τὸ ἠένεισα ἀπὸ μακρὰ ἄλλοτε. Ὑπάρχουν οἰκοδομαὶ, ποῦ ἔχουν προορισμὸν νὰ δμολοῦν. Θρονημένοι εἰς μέρη ἐπίκαιρα, ἐπιδεικνύουσαι ὄμιλον καὶ πλοῦτον, εἶνε οἱ κήρυκες τῆς δυνάμεως καὶ τῆς εὐμερίας ἐνὸς λαοῦ, διὰ μάλιστα αὐτὸς τανῆ τοῖς μυθ-

νάς του εἰς ἀνταγωνισμὸν φυλετικόν, ὁποῖος ἦτο ὁ Μακεδονικὸς μέχρι χθές.

Αὐτὸν τὸν σκοπὸν νομίζει κανεὶς ὅτι ἐκπληροῖ διὰ τοὺς ἀπὸ μακρῶν θεωμένους τὸ λεκὸν μεγαλειόν του τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Θεσσαλονικῆς.

Τὸ εἶχα ἐπισκεφθῆ μαζί μὲ τὸν κ. Στέφανον Νούκαν ἕνα μεσημέρι. Λίγο ἀνήφορος. Ἐπειτα ἕνας περίβολος. ὅπου φρικιοῦν εἰς τὸ φῶς αἱ μαλακώτερα ἀποχρώσεις τοῦ πρασινοῦ τῶν πεύκων.

Μέο' στὴ μέση ἕνα τεράστιον οἰκοδόμημα καθισμένον ἐν εἰδει κεφαλαίου Π ἠμπορεῖ νὰ περιθάλη καὶ νὰ μορφώσῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του ἄνω τῶν 200 ὄρφανῶν. Εἰς τὸ σχέδιον ἐργάσθησαν καὶ ἄλλοι ἀρχιτέκτονες, τὸ ἔργον τῶν ὅμως διεφύμισε καὶ συνεπλήρωσεν ὁ διαπρεπὴς ἀρχιτέκτων Θεσσαλονικῆς κ. Ξενοφῶν Παιωνίδης.

Ἡ δαπάνη διὰ τὸ οἰκόπεδον καὶ τὴν οἰκοδομὴν ἀνήλθεν εἰς 250,000 φρ. Τὰ λοιπὰ συγκροτοῦν τὴν περιουσίαν τοῦ ἰδρύματος, κατατεθειμένη εἰς γαλλικὴν ράνταν τῶν 3 οἰο.

Εἶδα τότε τὰ ὄρφανὰ νὰ ἀσχολοῦνται εἰς τὰς ἐργασίας τῶν. Ἐκατὸν εἰκοσι περιλαμβάνει τώρα τὸ ἴδρυμα. Μαρμαρίνης σκάλας μὲς κατέβασαν εἰς τὸ ἰσόγειον ποῦ χρησιμεύει δι' ἐργασίη καὶ ἀποθήκας. Μικροὶ διαβολάκοι, σκυμμένοι ἐπάνω ἀπὸ κομμάτια ξύλων, τὰ ἐπριόνιζαν καὶ τὰ ἐσκάλιζαν. Εἰς ἄλλην αἰθούσαν ἄλλα Μακεδονοπούλα ἔρραβαν φορέματα καὶ ἔκοβαν ὑφάσματα, κτυπῶντα μὲ σοβαρότητα τὸ ψαλίδι ἐπάνω εἰς τοὺς πάγκους. Πάρα πέρα τὸ σφυρὶ τοῦ ὑποθηματοποιοῦ τῆς αὐριον ἔχωνε πρόκες ξύλινος εἰς τὴν σόλα ἐνὸς ὑποδήματος. τεραστίου διὰ τὰ χερσάκια τοῦ μικροῦ, ποῦ τοῦ λείπει ἀπὸ τὸ πλάι τῆς μητέρας τὸ χεῖρ καὶ τοῦ πατρὸς ἡ φροντίς.

ΕΝ ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

(Ὡς δεῖγμα τῆς Βουλγαρικῆς ἀντιλήψεως, τῆς Βουλγαρικῆς θρασύτητος καὶ ἀμαθίας, ἀλλὰ καὶ τῆς Βουλγαρικῆς μεγαλυγίας καὶ μεγαλομανίας ἡ ὁποία ὠρισμένος τάχον ἡ βριάδιον θὰ γίνῃ ἀφορμὴ νὰ τιμωρηθῇ ὁ οὐδὲν ἱερὸν καὶ ὄσιον διαιτητῶν ἐν τῇ ψυχῇ του αὐτοῦ Λαοῦ, δημοσιεύομεν εἰς τὰς στήλας μας τὸ κάτωθι ψήφισμα τοῦ Παμβουλγαρικοῦ Ἐθνικοῦ Κομιτάτου τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Λονδίνειον «Ἐγγύς Ἀνατολήν». Κατόπιν τοιοῦτον σέψεσων τὰς ὁποίας οἱ Βούλγαροι τολμῶσι νὰ φέρωσιν εἰς τὴν δημοσιότητα οὐδὲν ἄπορον ἂν κατὰ τὸν προσεχῆ μῆνα ἡ Ἑλληνοσερβικὴ συμμαχία, ἡ ὁποία θεωρεῖται πλέον γεγονός, στραφῇ ἀκράτητος καὶ ὀρηκτικῆ ἰνα τιμωρήσῃ τὴν ἀσύστολον αὐτὴν θρασύτητα).

«Ἡ Βαλκανικὴ χερσόνησος καὶ αἱ περιδρέχουσαι τὰς ἀκτὰς τῆς θάλασσαι δέον νὰ περιέλθωσιν εἰς τὴν Βουλγαρίαν οὐ μόνον διότι ἡ Χερσόνησος εἶνε ἡ ἔθνικὴ μας κληρονομία, ἀλλὰ καὶ ἕνεκα τῆς σημερινῆς θέσεως τῆς Βουλγαρίας. Ἡ Βουλγαρικὴ ἱστορία ἀποδεικνύει σαφῶς τὴν τοιαύτην πολιτικὴν ἐπιβλεπομένην ἔλλωσ καὶ ὑπὸ τῶν ἡρώων τῶν ἐνδόξων νικητῶν. Αὐτὴ εἶνε ἡ ζωτικὴ ἔθνικὴ πολιτικὴ, διὰ τὴν ὁποῖαν πρέπει πᾶσαν προσπάθειαν νὰ καταβάλωμεν καὶ πᾶσαν ἡμῶν τὴν ἐνέργειαν πνευματικὴν καὶ φυσικὴν. Πρέπει ν' ἀποφύγωμεν ἀντι πάσης θυσίας τὰς ὑποχωρήσεις.

Ὅλοι αὐτοὶ οἱ μαθητευόμενοι σὺν πετάξουν τὴν ποδιά, θὰ τρέξουν εἰς τὴν πευκόφυτον ἔκτασιν καὶ θ' ἀρχίσουν μὲ γέλια καὶ χαρὰς νὰ καλλιεργοῦν τὸν λαχανόκηπον ποῦ ἔχουν. Ἐνας φούρνος, καπνίζων καὶ αὐτὸς σὲ μίαν γωνίαν τῆς αὐλῆς, σκορπιζει τὴν ἰδίαν ὥραν τὸ ἄρωμα τοῦ ζεστοῦ ψωμοῦ του, σὺν νὰ θέλῃ νὰ ὑπενθυμίσῃ τὴν ὥραϊαν παραγγελίαν ποῦ ἀφῆκεν ὁ μέγας εὐεργετὴς εἰς τὴν διαθήκην του διὰ τὸ μέλλον τῶν ὄρφανῶν.

Ἀπὸ γράμματα ἐφοδιάζονται μὲ ὅσα πρέπει. Τοὺς ἀρκούν αἱ γνώσεις τῆς ἀστικῆς σχολῆς. Τάξις, ἡσυχία καὶ πάστρα εἰς τὸν δεύτερον καὶ τρίτον ὄρφον, ὅπου τὰ διδακτήρια καὶ οἱ κοιτῶνές τῶν. Μία μεγάλη αἰθούσα τελετῶν καὶ ἕνας ἐξώστιας μαρμάρινος, θαυμασίου πανοράματος ἀνέμενον χθές—σήμερον κἀποιν μεγάλην ἐορτὴν διὰ νὰ συγκλονισθοῦν ἀπὸ τὴν ἀγολίσιαν τῶν ζητωκραυγῶν...

Αἰθουσῶν καὶ διαδρομῶν λοβύρινθος. Θεᾶ οὐρανοῦ ἀπὸ παντοῦ. Ἐδῶ κάμπος. Ἐκεῖ πόλις. Θάλασσα. Βουνό.

Οἱ Τοῦρκοι μᾶς τὸ ἤρρασαν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, ἔδωξαν τὰ ὄρφανὰ καὶ τὸ ἔκαμαν στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον. Εὐτυχῶς δὲν τὸ ἐχάρηκαν πολὺ καιρὸν.

Εἰς ἡμέρας δὲ τόσον χρισίμους. κατὰ τὰς ὁποίας ἡ σύζυγος τοῦ ἐν Ἀθήναις Α. ἢ Β. ἑκατομμυριούχου ροφῆ γουλιὰ γουλιὰ ὡς ἡθονικὸν λικέρ μὲ τὰ φασαμὲν ἀπὸ τρι-ακοσίας Ἑλληνικὰς ἐφημερίδας τὸ ὄνομά τῆς, παραφουσκωμένον μὲ τὸ ἕνα ἑκατοστάριον ποῦ προσέφερε «ὑπὲρ τῶν ἔργων τῆς πατρίδος» ἀκουσέτε τί ἐξήτησεν ὁ Ἰωάννης Παπάφης ἀπὸ τοῦς ἐκτελεστίος τῆς διαθήκης του:

«Τὸ ὄρφανοτροφεῖον ἐπιθυμῶ νὰ ὀνομασθῇ Μελιτεύς».

Να δίνης διόμισι ἑκατομμύρια καὶ νὰ θέλῃς νὰ μὴ ἀναφροθῇ τὸ ὄνομά σου, αὐτὸ πλέον λέγεται ὁ ἡρωϊκὸς τῆς μεγαλοδωρίας.

Ὁ ἀπελευθερωτικὸς πόλεμος, τὸν ὁποῖον ἀνέλαβεν ἡ Βουλγαρία μετὰ τόσης χαρᾶς καὶ αὐταπαρνήσεως καὶ ὑπὲρ τοῦ ὁποῦ τόσαι πολῦτιμοὶ θυσίαι εἰς αἷμα καὶ χρῆμα ἐγένοντο, ὑπῆρξεν ἡ πραγματικὴ ἐκδήλωσις τῆς πολιτικῆς ταύτης. Ὅστε δύνανται νὰ χαρακτηρηθῇ ὡς συμπληρωθεῖσα ἡ ἔθνικὴ τῶν Βουλγάρων πολιτικὴ ἐφ' ὅσον καὶ τὸ τελευταῖον τμημα Βουλγαρικῆς γῆς δὲν ἀπολυτρώσωμεν ἀπὸ ξένας χεῖρας. Ἡ Θεσσαλονίκη, ἡ πατρίς τῶν ἀποστόλων μας Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, ὁ ἀγὼν τῆς οικονομικῆς μας πολιτικῆς πρέπει νὰ γίνῃ κτημὰ μας μαζῇ μὲ ὅλην τὴν ἄλλην Μακεδοσίαν.

Ἐὰν ἐν τούτοις οἱ σύμμαχοι ἀρνηθῶσι νὰ μᾶς παραχωρήσουν τὰ μέρη αὐτὰ ἐκουσίως, δὲν πρέπει οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ διστασωμεν, ἀλλὰ νὰ διακόψωμεν πᾶσαν διαπραγματεύσιν καὶ συζήτησιν καὶ νὰ ἐμπιστευθῶμεν τὴν τύχην τῶν εἰς τὴν ὑπερτάτην διαιτησίαν τῶν ὀπλων.

Ἄπιστοι γείτονες καὶ σύμμαχοι πρέπει νὰ κατακομματισθοῦν τιμωρούμενοι, ἐὰν δὲ πρόκειται νὰ σωρωμεν τὸ ἔθνος διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν τῶν Βουλγαρικῶν χωρῶν, ἀπὸ τὴν βαρύτεραν καὶ ἀσυγκρίτως φρικαλεωτέραν δουλείαν, εἰς τὴν περιέπεσαν μὲ τὸν πόλεμον, δὲν πρέπει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ λησμονήσωμεν οὐτε τὸ Ζάιτσερ, οὐτε τὸ Πιρὸτ, οὐτε τὴν Νίς. Διὰ τὴν ζωτικὴν αὐτῶν πολιτικὴν πρέπει νὰ πολεμήσωμεν, πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ αὐτὸν ἐκαλέσαμεν τὸν Βουλγαρικὸν λαὸν νὰ συμφωνήσῃ μετ' ἡμῶν καὶ νὰ δώσῃ ἐντολήν ὅπως τὸ ψήφισμα αὐτὸ διαβιασθῇ εἰς τὸν Βασιλέα καὶ τὴν Κυβέρνησιν».

29 ΜΑΪΟΥ

Ἡ ἐπέτειος τοῦ θανάτου τοῦ ἡρωικοῦ Παλαιολόγου δὲν ἐφορτάσθη ἐφέτος μετὰ τῆς μεγαλοπρεπείας ἄλλων ἐτῶν. Κατὰ παράδοξον τῆς τύχης εἰρόμην, ἐν μέσῳ τῶν θριάμβων τῶν ἑλληνικῶν ὀπλων ἀπλοῦται ὡς ἀπέραντος σκιά θανάτου τῆς Θράκης ἢ ὑποδούλωσις. Ἡ ἐπέτειος τοῦ θανάτου τοῦ Κωνσταντίνου εἶχεν ἄλλοτε χροιάν πατριωτικῆς ἐσορτῆς καὶ πανηγύρεως κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἐθνικοὶ λόθοι ἐξεθάπτοντο ἀπὸ τῆς ψυχῆς μας τὰ βάρη καὶ περιύπαντο ἀναμιγνυόμενοι μὲ τὰς σκέψεις μας καὶ τὰ πλέον θεομὰ συναισθηματὰ μας. Καὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀπεβόλομεν τὸν παλαιόν, τὸν κουρασμένον ἄνθρωπον διὰ τὸ περιβληθῶμεν τὸν νέον, τὸν πλήρη ἐλπίδων καὶ πίστεως. Ἐσπεροφόμεθα πρὸς ἕν παρελθόν πληρὴ ἀναμνήσεων ἀλλὰ καὶ ὑποχρεώσεων διὰ τὸ μέλλον καὶ ἐν τῇ ἀρμονικῇ αὐτῶν ἐκδηλώσει ἀνευρίσκαμεν ὅλον τὸ θάρρος καὶ τὴν πεποιθῆσθαι διὰ τὴν εὐπλοίαν τῆς ἑλληνικῆς ὁδοῦ. Καὶ δὲν ἠπατήθημεν. Ἡτύχησαμεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας νὰ ἴδωμεν ἐκκληρούμενον τὸ μέγιστον μέρος τῶν ὀνείρων καὶ τῶν πόθων τεσσάρων καὶ πλέον αἰώνων, ἀλλ' εἴχομεν τὴν ὑπερτάτην δυστυχίαν νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν γοητείαν αὐτὴν μὲ θυσίαν ἑλληνικῶν χωρῶν κατοικουμένων ὑπὸ πληθυσμῶν, οἱ ὅποιοι μὲ τὴν νέαν ὑποδούλωσιν τῶν ἠνοιξάν βαθυτέραν πληγὴν εἰς τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς τὰ σπλάγχνα. Ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐφετεὶν ἡ ἐπέτειος τοῦ Ἀυτοκράτορος Κωνσταντίνου δὲν ἐφορτάσθη ἐν Ἀθήναις μὲ τὸν πανηγυρικὸν χαρακτῆρα ἄλλων ἐτῶν. Ἐφορτάσθη μόνον ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν πενιχρότητα καὶ ταπεινότητα ἡ ὁποία ἀπαιτεῖται διὰ νὰ γίνῃ εὐπρόσδεκτος ὑπὸ τῆς Θείας Δυνάμεως ἡ εὐχὴ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι νὰ δεηθῶσιν ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἐνὸς νεκροῦ. Ποῖος ξευροειδῶς τί μᾶς ἐπιφυλάσσει ἡ αὖριον διὰ τὰς τύχας τοῦ μεγαλυθέντος καὶ τονωθέντος ἡδὴ Ἑλληνισμοῦ. Τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶνε τόσον εὐρὺ καὶ θριαμβευτικόν ὥστε οὐδεμία κωκυτωδία ἢ ἐναντιότης θὰ δυνηθῇ νὰ τὸ ἀνακόψῃ. Καὶ τότε βεβαίως ὁ Ἑλληνισμὸς θὰ ἐφορτάσῃ τὴν ἐθνικὴν καὶ πατριωτικὴν ἐπέτειον τοῦ ἀληθοῦς Ἀυτοκράτορος εἰς τοὺς θόλους τῆς Ἁγίας Σοφίας.

ΑΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

Ὁ ἡρωϊσμός τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς ἐξεδηλώθη κατὰ τὸν Βαλκανικὸν πόλεμον καθ' ὅλας τὰς ἀρχαίας ἐμφάνσεις του, καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς Ἑλληνίδας γυναῖκας. Οὕτω κατὰ τὸν Ἡπειρωτικὸν ἀγῶνα ἔλαβον μέρος καὶ πολλαὶ γυναῖκες μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ Κωστακίτσα, καὶ ἡ Λάμπω. Ἡ πρώτη μετὰ τῆς ὁποίας συνωμίλησε δημοσιογράφος εἶνε ἡλικίας 45 περίπου ἐτῶν μὲ πελώριον ἀνάστημα τὸ ὁποῖον καθιστᾷ ἀρρενωπότατον ἢ ἀνταρτικὴ αὐτῆς πανοπλία. Φωνὴ καὶ πρόσωπον ἀνδρικόν. Κορμοστασιὰ δληθῶς εὐζωνική, τοιγάρα ἴστο στόμα, μύσταξ 20ετοῦς νεανίου εἰς τὰ χεῖλη, ἕνα μίονζερ ἐπὶ ὤμιον, ἰδοὺ ἢ λεβέντισσα Κωστακίτσα. Ἡ ἱστορία τῆς Κωστακίτσας ἀξίζει ν' ἀναγραφῆ. Νέα, πολὺ νέα--κατὰ τὰς ἀφηγήσεις τῆς--ἠγάπησε μὲ τὴν καρδίαν τῆς ἕνα νέον ἀπὸ τὸ Γεωργάνι ἀπὸ τὸ ὁποῖον κατὰγεται. Ὁ διάπυρος ἔρωσ τῶν κατέληξεν εἰς γάμον, ὅστις ἀπέδωκε δύο λεβέντες σὰν τὴν μητέρα. Τὸ 1897 ὅμως κατὰ τὸν ἀτυχή πόλεμον ὁ σύζυγος

τῆς Κωστακίτσας ἤρπασεν τὸ ὄπλον καὶ ἐπολέμησε ἡρωϊκώτατα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, πλην προδοθεὶς ὑπὸ τινος ὀθωμανοῦ συνελήφθη ὑπὸ Τούρκων ἐνεδρευόντων καὶ ἐθανατώθη. Ἡ Κωστακίτσα ὠρκίσθη νὰ ἐκδικηθῇ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου τῆς. Πράγματι πολλάκις ἐγένετο ἡρωῖς συμπλοκῶν πρὸς Τουρκικὰ ἀποσπάσματα αἵνα ἐπεδίωκον πλιατσικολογήματα εἰς τὰ περὶ τοῦ χωρίου τῆς πρὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ Βαλκανικοῦ πολέμου. Ἐκτοτε ἡ Κωστακίτσα ἦτο ἀρχηγίνα τοῦ χωρίου Γεωργάνι ἀποτελοῦσα Κράτος ἐν Κράτει χωρὶς νὰ τολμᾷ κανεὶς νὰ τὴν συλλάβῃ. Πολλάκις ἀποπειλούμενοι Τούρκοι στρατιῶται πρὸς συλλήψιν τῆς ἐπέστρεφον ἄπρακτοι. Μόλις ἐκηρύχθη ὁ πόλεμος ἐπῆρε τὸ τουφέκι ἀπέτελεσε σῶμα ἐκ 15 συχωριανῶν τῆς καὶ τὴν πρώτην μάχην ἔδωκε συνηνωμένη μὲ τὸ σῶμα τοῦ καπετάν Τσέγκου ἐναντίον 500 Τούρκων, οἱ ὅποιοι ἦσαν ὠχυρωμένοι εἰς τὴν ῥάχιν τοῦ χωριοῦ τῆς, τοὺς ὁποίους μετὰ τρίωρον λυσσώδη ἀγῶνα ἔστρεψεν εἰς φυγὴν ἀφήσαντας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης 28 νεκρούς. Μὲ αὐτὴ τὴ μάχη ἡ Κωστακίτσα ἐβαπτίσθη εἰς τὴν φωτιάν. Ἐλαβε κατοπιν μέρος μὲ τὰ παλληκάρια τῆς εἰς τὴν μάχην τοῦ Σπαρτίτση καθ' ἣν εἶχον φονευθῆ 150 Τούρκοι 100 δὲ Ἴπποὶ περιήλθον εἰς χεῖρας τῶν νικητῶν. Ὁσαύτως ἐπολέμησεν εἰς τὰ Πλέσσια μὲ τὸ σῶμα τῆς μόνον. Ἡ μάχη ἐκείνη διήρκεσεν ὅλην τὴν νύκτα καὶ τὸ πρωὶ οἱ Τούρκοι ὑπεχώρησαν ἀφήσαντες 15 νεκρούς. Τὸ σῶμά τῆς εἶνε πατριαρχικόν. Ὅλα τὰ παλληκάρια τῆς εἶνε συγγενεῖς τῆς. Ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς εὐρίσκονται τρεῖς ἀδελφοὶ τῆς, δύο υἱοὶ τῆς, ὁ Παναγιώτης καὶ ὁ Βασίλειος καὶ πολλὰ ἐξαδέλφια τῆς. Μίαν ἡμέραν παρουσιάσθη ἐνώπιον τῆς καπετάνισσας ἐπιτροπὴ ἐκ γυναικῶν τοῦ χωρίου Γεωργάνι καὶ τὴν παρεκάλωσαν νὰ καταρτίσῃ σῶμα ἀπὸ γυναικας. Ἡ Κωστακίτσα ἐδέχθη καὶ μετ' ὀλίγον ἡ Σουλιώτισσα καπετάνισσα ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς ἐνὸς ἀμαζονικοῦ σώματος. Εἰς τοὺς θανατοῦντας δὲ καὶ προσπαθοῦντας νὰ συννομήσῃ μὲ αὐτὴν ἡ Κωστακίτσα εἶδεν τὰς κάτωθι ἀπαντήσεις. --Κωστακίτσα, πῶς σοῦ φαίνεται ὁ νέος βίος σου; --Τὶ ἤθελες, ὅλο πιάτα νὰ πλένω ἢ νὰ παίζω πιάτο; Ἡ ἀληθινὴς γυναῖκες δὲν κάνουνε μόνον μωρὰ, πιάτουνε καὶ τὸ ντουφέκι. --Καὶ ἔχεις κουράγιο νὰ τρυπήσῃς μὲ τὸ σπαθὶ σου Γούρκο; --Ἄμην... Τὶ μὲ περναῖς γιὰ κυρία Ἐθνηγώτισσα; Ἐμένα μωρωδιὰ μου εἶνε τὸ παροῦτι καὶ χαρὰ μου τὸ αἷμα. Καὶ ἡ καπετάνισσα μὲ τὴν λεβέντικη περπατησιὰ τῆς, ἀληθινὴ Σουλιώτισσα, ἐξηκολούθει τὸν δρόμον τῆς. Ἐκτὸς ὅμως τῆς Κωστακίτσας καὶ ἡ Λάμπω δὲν ὑπῆρξε κατωτέρα. Εἶνε ἡλικίας 25 ἐτῶν, ἀγαμνη, τόσον δὲ ὀρμητικὴ ὥστε πάντοτε προεπορεύετο εἰς τὰ σώματα μὲ τὰ ὁποία συνέπρωτε καὶ ἐλάμβανε εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν μέρος κατὰ τὰς διαφόρους μάχας. Αἱ γυναῖκες τῶν χωρίων Τσαρτίτσα καὶ Γριατσίανὰ σωσιαὶ ἡρωῖδες ἔτρεχον ὀπισθεν τῶν ἐθελοντικῶν σωμάτων μεταφέρουσι φυσίγγια, ἄρτον καὶ ἄλλα χρειώδη εἰς τοὺς μαχομένους.

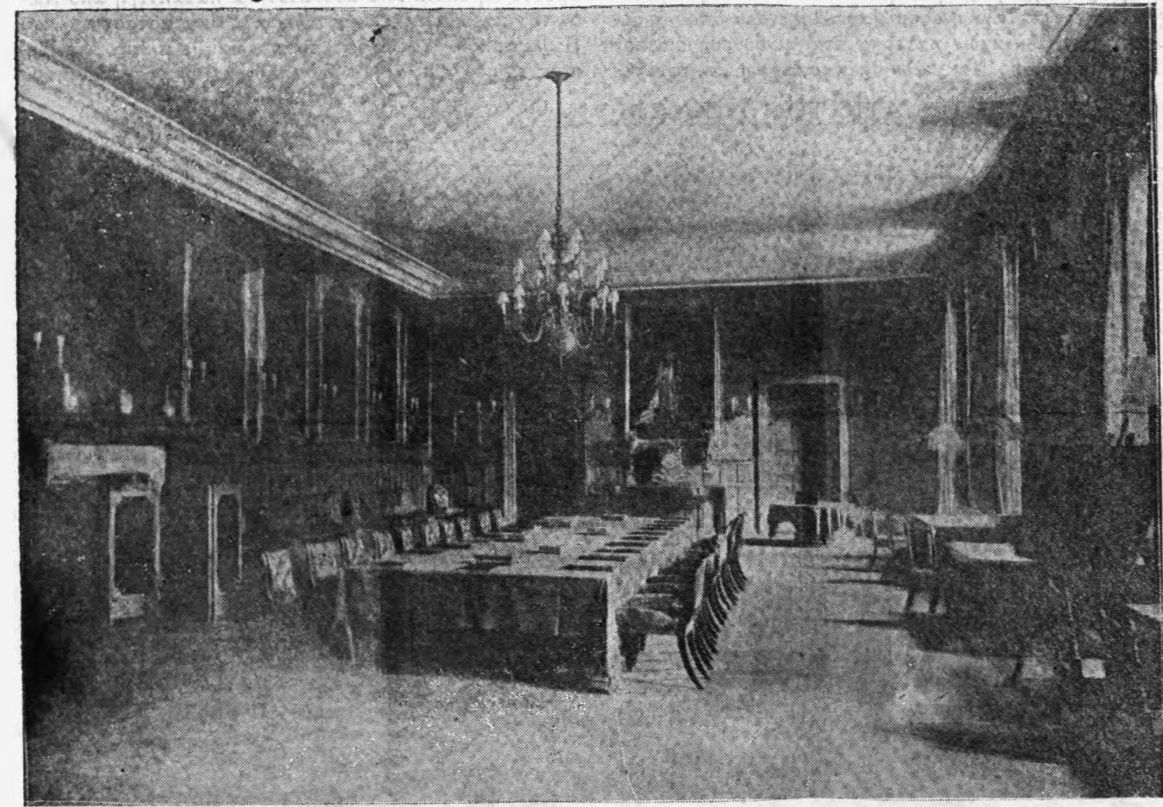
Αὐταὶ ἐξετέλουν χρεὴ νοσοκόμου, ἢ μαγείρων καὶ ἦσαν πάντοτε ἑομοὶ νὰ παρὰσχωσι κάθε περιποίησιν εἰς τοὺς ἄνδρας τῶν σωμάτων. Κατὰ τὰς μακρινὰς τῶν πορείας, αἱ Τσαρτίτσα καὶ αἱ Γριατσίανὰ μετέφερον αὐταὶ τὰ σακίδια τῶν ἀνδρῶν διὰ νὰ μὴ κουράζωνται. --Ἐσεῖς πολεμᾶτε πρέπει νὰ εἴσατε ξεκούραστοὶ τοὺς ἔλεγον. Ἡ Ἡπειρος δύναται νὰ κληῖται διὰ τὰς ἀπογόνους αὐτὰς τῶν Σουλιωτισσῶν.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΗΡΩΪΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ

Μία σκηνή, ἡ ὁποία εἶχε μείνει ἀγνωστος εἰς τοὺς ξένους δημοσιογράφους, εἶνε ἡ ἑξῆς: Καθ' ἣν στιγμὴν ἐπρόκειτο νὰ ἐκκινήσῃ ἡ πρώτη ταξιαρχία ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Β. Ὑκοβίτς ἐκ Κεττίγγης καὶ ὁ Βασιλεὺς ἐπιπρος μετὰ τοῦ ἐπιτελείου τοῦ ἐπεθεώρει τὰ συντάγματα, προσήλθεν ἐξείρνης εἰς γέρον ἑβδομήκοντα ἐτῶν καὶ ἰκέτευε τὸν Βασιλέα νὰ τὸν ἀκροασθῇ. Ὁ Βασιλεὺς τοῦ ἀπήντησε: --Λέγε. Ὁ γέρον τότε εἶπεν ὅτι εἶχε δικαίωμα νὰ κρατῇ τὴν σημαίαν ἐν ὄρα πολέμου. Τὸ δικαίωμα αὐτὸ τὸ εἶχεν ἐκ κληρονομίας τῶν προγόνων του. --Δὲν μοῦ τὸ ἠρνήθησαν ποτὲ--εἶπε σχεδὸν κλαίων --αὐτὸ τὸ δικαίωμα. Εἰς ὅλους τοὺς πολέμους μετ' ἐκρηκτοῦσα πάντοτε τὴν σημαίαν, πάντοτε ἐμπρὸς εἰς τὸ τάγμα μου. Τώρα δὲν θέλουν νὰ μοῦ τὸ ἀναγνωρίσουν

τὸ δικαίωμά μου καὶ εἶμαι ἀπηλιτισμένος. Ἄλλ' ἡ Μεγαλειότης Σας θὰ μὲ δικαιώσῃ. Ὁ βασιλεὺς συγκινηθεὶς ἐκ τῶν λόγων τοῦ γέροντος, ὅστις ἔτρεμεν ἀπὸ τὴν ψυχικὴν του ὀδύνην, διέταξε τὸν ταγματάρχην νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν γέροντα νὰ κρατῇ τὴν σημαίαν μαζὺ μὲ τὸν νεώτερον σημαιοφόρον. Ἡ χαρὰ τοῦ γέροντος ὄρεινός ἐξέσπασε τότε εἰς τρελλὸν χαρὸν καὶ τραγούδια. Ἐπηδούσε σὰν παιδί, δὲν ἤξευρε πῶς νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἀγαλλίαν του. Ἐπῆρε τὴν σημαίαν καὶ τὴν ἔφερον ἀνὰ μέσον τοῦ κόσμου διὰ νὰ δεῖξῃ εἰς τὰ πλήθη τὴν τιμὴν τοῦ τοῦ ἔκκαμεν ὁ Βασιλεὺς.

Ἡ εἰδησις τῆς καταλήψεως τῆς Βερύνας ἀνεκοινώθη εἰς τὸν Βασιλέα Νικόλαον ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος Δανίλο, ὁ ὅποιος ἐπίσης εἶχε πολεμήσει ἡρωϊκῶς εἰς τὰς τελευταίας μάχας καὶ ἴδια εἰς Βιελσπόλιτς. Ὁ βασιλεὺς εὐρίσκατο ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰς τὸ Στρατηγεῖον, περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου. Συνεκινήθη ἐκ τῶν λόγων τοῦ υἱοῦ του καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκρατῆσῃ μίαν ὀρμὴν ἐνθουσιασμοῦ. Ἐφίλησε τὸν Δανίλο καὶ στραφεὶς εἰς τοὺς ἀξιωματικούς εἶπε: --Τὸ Μαυροβούνιον εἶνε ἐνδοξὸν διὰ τὸν πρίγκηπα του καὶ διὰ τοὺς στρατιώτας του. Ἄν ὑπάρχουν ἐδῶ ξένα πολεμικὰ ἀνταποκρίται ἄς γνωστοποιήσουν εἰς ὅλον τὸν κόσμον πῶς εἶνε μεγάλη ἡ φιλοπατρία τῶν Μαυροβουνίων καὶ πῶς εἶνε δυνατὸς εἶνε ὁ ἡρωϊσμός των.

Ἡ αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων ἐν Λονδίῳ εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεγράφη ἡ εἰρήνη

ΜΑΓΙΟΣ

Λήγει δ Μάιος και η έκκρεμότης των εθνικών μας πραγμάτων είνε υπέρ ποτε άοριστος και άσφαής.

Κατόπιν άσυνήθως δριμερειας γλώσσης του Άγγλου Υπουργού των Έξωτερικών Σερ Γκρέυ προς τους έν Λονδίην αντιπροσώπους των έμπολέμων Κρατών υπεγράφη η προκαταρκτική συνθήκη της ειρήνης. Άτυχώς όμως η εύτυχώς οι Όθωμανοί πληρεξούσιοι μετά την υπογραφήν της ειρήνης ήρνήθησαν να υπογράψωσι, παρά τά συμφωνηθέντα, τό πρωτοκόλλον δι' τού άνεγνώριζον τό πρό του πολέμου καθεστώς τό εξασφαλίζον τους έν Τουρκία έλληνικούς πληθυσμούς. Τούτο έγένετο άφορμή να ματαιωθώσιν αι συνεννοήσεις των μελών των Έπιτροπών θεωρηθέντος αδυνάτου της συνάψεως ειδικών συνθηκών, διά προσταγμένου των επρωτοκόλλων έχόντων κύρος της κυρίασυνθήκης. Τά σχετικά ζητήματα άφέθησαν να λυθώσιν πλέον δι' άμέσου συνεννοήσεως των ενδιαφερομένων Κυβερνήσεων και η προκαταρκτική συνθήκη σήμερα είνε τό πλέον εύθραυστον ιστορικόν έγγραφον τό όποιον υπεγράφη από επισήμους αντιπροσώπους εθνών. Και τούτο προέρχεται κυρίως από την Ελλάδα η όποία δέν παραδέχεται τό κύρος της υπογραφείσης συνθήκης άνευ της άναγνωρίσεως έκ μέρους της Τουρκίας του πρό του πολέμου καθεστώς. Και ήδη λήγοντος του μηνός η ειρήνη είνε κάτι τι άσχερς και άσύλληπτον έπιμαρτυρομένου τούτου και έκ της άποφάσεως της Έλληνικής Κυβερνήσεως να επαναφέρη τον Στόλον εις τον θρνον του Μουδρου και κατέναντι των Στενών.

Και ένώ τό ελληνικόν Δημόσιον άγωνιά έκ της έκκρεμότητος αυτής στρέφει, με άγωνίαν και πάλιν, την προσοχήν του εις τά Έλληνοβουλγαρικά σύνορα όπου η δουλείτης των συμμάχων κατεργάζεται κινδύνους διά τον Έλληνισμόν. Τό Παγγαίον θά παραμείνη άληθινόν

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ

Εύξονοι γυμναζόμενοι

τον εις τους συγχρόνους λόγω της άπιστίας των συμμάχων οι όποιοι δι' αίφνηδιασμοί εξήτησαν να καταλάβουν έλληνικάς θέσεις και τάς όποίας άτυχώς κατέλαβον. Έν τώ μεταξύ η βουλμία των Βουλγάρων ανεπτύχθη μέχρι τούτου βαθμού ώστε εξέλιπε κάθε ίχνος ειρηνικής διευθετήσεως και από στιγμής εις στιγμήν άνεμένετο η μοιραία σύρραξις η όποία θά ήρχιζεν από τάς Σερόβουλγαρικός προφυλακάς διά να συνεχισθή από τά Έλληνικά στρατεύματα.

Τηλεγράφημα όμως έντονον του Αυτοκράτορος της Ρωσίας προς τους Βασιλείς Σερβίας και Βουλγαρίας ήλαξεν άμέσως την σκηνογραφίαν και έπερχομένου του Ίουλιου αι έλπίδες της ειρηνικής διευθετήσεως έποπλασσιάσθησαν.

Και ο Έλληνικός Λαός παρακολουθών τά γεγονότα δέν χάνει ούτε την ψυχραιμίαν του ούτε την πίστιν του προς τό μέλλον της πατρίδος εις άλλας δέ έκδηλώσεις της Έθνικής Ζωής άνευρίσκει τό αντίρροπον των ψυχικών του κλονισμών παρακολουθών την θριαμβευτικήν ανά την Ήπειρον έπίσκεψιν του Διαδόχου του Θρόνου ο όποιος μαζί με την έκδήλωσιν της λατρείας των Ήπειρωτών προς τό άτομόν του άνήγαγε τάς πατριωτικάς έκδηλώσεις των εις την θερμήν και την δύναμιν άληθινής θρησκείας.

Έν γένει δέ τό φρόνημα της Έλληνικής φυλής εύρίσκεται υπέρ ποτε άκμαιον και θερμουργόν. Σήμερα ο Έλληνισμός είνε έτοιμος διά πάσαν θυσίαν, άρκει να καταρρίψη τάς έπηρμένας όφρας υπερφιαλου Λαού διαρκώς έπιβουλευομένου την Έλληνικήν άκμήν και πρόδοον η όποία είνε αδύνατον να καταπνιγή από Λαόν της πνευματικής και ψυχικής καταστασεως του Βουλγαρικού Λαού, διό τούτο και εύελπις άτενίζει προς τό μέλλον και με συμπάθειαν άποδέχεται κάυ

συνεννόησιν προερχομένην εκ των πέριξ Έθνών είτε της Σερβίας και Ρουμανίας, είτε της Τουρκίας αι όποια: εξ ίσου διαδλέπουν έχθρόν άσπόνδον εις την Βουλγαρικήν εθνότητα.

Και αι ταιούται διαθέσεις συνεννοήσεως ραγδαία επηκολούθησαν κατά τον μήνα αυτόν, χωρίς ακόμη να καταλήξουν — εξαιρέσει της Έλληνοσερβικής συμμαχίας θεωρουμένης ως γεγονός — εις όριστικάς άποφάσεις. Η Τουρ-

κική καχυποψία δέν είνε έχέγγυον δριστικής συνεννοήσεως, από της δολοφονίας όμως του Σεφκέτ-Πασσά ο όποιος τάς τελευταίας ημέρας του Ιουλιου έπεσαν από δολοφονικάς σφαίρας, δύνανται να υπάρξουν βασισμότεραι έλπίδες ειλικρινούς Έλληνοτουρκικής συμπράξεως προς άμυναν και ένίσχυσιν υπερτάτων συμφερόντων της τε Ελλάδος και Τουρκίας.

Δ. Ζ.

ΤΕΧΝΑΙ

ΜΙΑ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΣΣΑΛΙΑΝ

ΑΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΕΝ ΤΗ ΉΞΗ

Τά Γαλλικά φύλλα της Μασσαλίας με φράσεις πλήρεις θαυμασμοί περιγράφουν μίαν καλλιτεχνικήν παράστασιν, δοθείσαν πρό έβδομάδος εις τό έκεί Μεγα Θεάτρον χάριν φιλανθρωπικού σκοπού και εις την όποιαν έπροτοστάτησεν η Έλληνική Παροικία, επιδείξασα διά των Έλληνίδων κυριών αυτής κάλλος, τέχνην, πλαστικότητα.

Η καλλιτεχνική αυτή έσπερις, η χαρακτηρισθείσα ως κοινωνικόν γεγονός και συγκρινομένη από τάς εφημερίδας προς τάς διδομένας εις τά μεγάλα θεάτρα των Παρισίων και του Μόντε-Κάρλο, είχε τό έξαιρετικόν ότι όλα τά έκτελεσθέντα έργα ήσαν υποθέσεως Έλληνικής.

Ο Ύμνος προς τον Απόλλωνα, τό ύψηλόν ζωμα του τρίτου αιώνας, τό άρμονικώς συναρμοσθηθέν παρό του Φωρέ, έξετελέσθη άπαραμίλλως έν χορω άποτελουμένω από Γάλλους και Γαλλίδας, η φωνή και η τέχνη των όποιων, υπό τους ήχους συνόλου ήρας, πλαγιαύλου και φωνής, άπετέλει όνειρον επιτυχίας διά τάς δεσποινίδας Φιγαρέλλα και Φοντβιέλ.

Μία πλαστική εικών της Πομπής των Παναθηναίων, καλλιτεχνικότερα, ως γράφουν οι Γάλλοι θεατροκογροί, και αυτής της ζωφόρου του Παρθενώνος, προκάλεσεν άτελεύτητα χειροκροτήματα και ένθουσιασμόν τοιούτον, ώστε η αύλαία έδξησε ν' άνυψωθή διτάμει.

Την πλαστικήν εικόνα άπετέλεσαν αι Έλληνίδες κυρία Μιχαήλ Βλαστού, η λαορευτή Αθηναία κόρη, την τέχνην και την χάριν της όποιας, δέν λησιμονούν έδώ, η Ζ. Αντωνίου Βλαστού, η συμπαθής κόρη Σκαρμαγκά, η κυρία Μεταξά, αι δεσποινίδες Αμτανοπούλου, Μαυρογένη, Ζαρίφη, Γουνέλ και Μάντι.

Τό δεύτερον μέρος της έσπερίδος άπετέλεσεν η μιμική παράστασις του ιδιοτρόπου ποιήματος του Ρουσάν «Τό Ξηρόν άλσος» με μουσικήν του Χάν. Όλοι αι Θεότητες του Όλύμπου από της Αφροδίτης την όποιαν υπεδύθη η φρούα Γαλλίς κυρία Σιλβάνια, της Αθηνάς ην άπέδωσεν υπερόχος η δεσποινίς Αμτανοπούλου, της δεσποινίδος Ζαρώγκ ως Ηβη; και όλων των άλλων θεαινών, με πλάσιον τον Μορφέα, τον Απόλλωνα, τον Αία, τον Άρη, τους όποιους υπεδύθησαν οι κ.κ. Α. Βλαστός, Γαλιέτης, Χορέμης, Ματαράγκας, Σκαρμαγκακας και άλλοι, μέχρι του μικροσκοπικού Έρωτος, τον όποτον ο υιός Πέτρος Βλαστός θανμασίως παρόστυχε, παρήλασαν με όμορφιάν και επιτυχίαν θαυμαστάς.

Έκτος αυτών και άλλα μουσικά και ψυχολογικά τεμάχια συνεπλήρωσαν την όλην έσπεριν, τά οικονομικά της όποιας άποτελέσματα ήσαν άξια των κόπων, εις ους υπεβλήθησαν αι έκλεκταί μας Έλληνίδες της Μασσαλίας, έν κοινή συνεργασία μετά Γαλλίδων κυριών, γνωστών διά τό κάλλος και την ευγένειάν των.

Πολλά γεγονότα των ήμερών αυτών εμπνέουν σοβαράς έλπίδας υπέρ της νικηφόρου πνευματικής σταδιοδρομίας της ελληνίδος.

Κατά τό θριαμβευτικόν ταξείδιον του Διαδόχου ανά την Ήπειρον γυναίκες έπροτοστάτησαν εις έκδηλώσεις πατριωτικής εκρήξεως, γυναίκες έδιδον τον τονόν των πανηγυρικών και χαρμοσύνων σκιρτημάτων της ελληνικής ψυχής; γυναίκες έσοτερεύον με σίγους πλήρεις από ζωντανόν αίσθημα τον υπερεκχειλίζοντα πατριωτισμόν των και ηγαλλον τά ήρωικά κλέη τον στρατού μας, γυναίκες έστεφάνωσαν τό γλυκόν Βασιλόπουλο και γυναίκες τό προσεφώνουν. Θά ήξειε να στραφή άμέριστος η προσοχή εις τάς γυναίκας της Ήπείρου διότι θά άπεκομίζομεν υπέροχα διδάγματα εκ της ήθικης εύρωστίας της ελληνίδος η όποία με τά συναισθηματά της αυτά γνωρίζει να ανατρέφη τά τέκνα της Ήπείρου.

Αλλά και από άλλων σημείων του ελληνικού όρίζοντος προβάλλει με ζώην η εργασία και τό πνεύμα της συγχρόνου ελληνίδος. Η έγκριτος εβδομαδιαία έν Κηπολει επιθεώρησις «Απ' όλα» προσεκήρυξε κοινωνικόν διαγωνισμό. Επηκολούθησεν έσπερη πανηγυρική διεξαχθείσα εις την Μ. αίθουσαν του έν Κηπολει Φιλολογικού Συλλόγου και εις αυτήν έλαμψεν και πάλιν τό γυναικειον πνεύμα. Η εισήγησις της Δος Νοεμής Ζωηρού Πασσά κρινούσης τά έποβληθέντα έργα είνε άψευδές μαρτύριον της βαθείας μορφώσεως της ελληνίδος γυναίκος η όποία με παρατηρητικότητα και γνώπιν διεξερίσθη τό σοβαρόν ζήτημα τό όποτον τη ανέθεσεν η άγωνοθέτις διεύθυνσις του περιοδικού.

Τό βραβευθέν έργον της Δος Αναγνώστου, Λιδασκαλίσης έν Θεσσαλονίκη, είνε όντως άξιον της άποδοθείσης εις αυτό τιμής. Είνε μία άτάκτησις εις τό έρωτικόν. «Όποία είνε τά έλλείποντα η άτελώς ανεπτυγμένα στοιχεία χαρμηκούς και διανοητικής μορφώσεως εις την ελληνίδα όπως αυτή καταστή τελειότερα ως κόρη, ως σύζυγος και ως μήτηρ». Η Δεσποινίς Αναγνώστου εύρε ν' άταντήτη εις όλα και να δείξη με την γυναικειαν αντίληψιν και μετήγγυναικειαν ευφραντης ότι τάτρωτά της γυναικειας ζωής είνε πολλά άλλα, τά όποια δημιουργεί τό περιβάλλον και όχι η φύσις.

Εις την Δα Ζωηρού Πασσά, η όποία με τόσην ενάργειαν και παραστατικότητα και ένθουσιασμόν έχοιεν τό έργον της διοφύλου της, και εις την Δα Αναγνώστου η όποια με παρέχει μίαν άκόμη έλπίδα διά τό πνευματικόν μέλλον της ελληνίδος, η Έλληνική Επιθεώρησις άπευθύνει θερμά θεημότατα συγχαρητήρια.

Η Δ^ς ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Η μικρά οίλουσι του Ψιέτου—η όποία κατά την όρθοτάτην παρατήρησιν παρακαθημένης μαθητείας του, έχει την πλέον άκλαίτητον διασημήν—έτι η ύπο άσπρα

κώς από κόσμον άτυπομονούνα να έπευφημήση μίαν καλλιτέχνηδα. Έδιδεν ή Δις Παπαγεωργακοπούλου τόν «Μουσικό» της Άκρόαμα, τόν ούτω μετριοφρόνως χαρακτηρισθέν, και επί μίαν και ήμίσειαν ώραν από τή ήδύλαλα χείλη της έξηρητήη ολόκληρος κόσμος ό όποιος εινε ίκανός να κατανοήση τόν πάθος και τήν έκφρασιν μεγάλων μουσουργών, αλλά και τήν θαυμαστήν τέχνην κομψής και έκλεκτής διερω μνηνευρίας.

Η έμφάνισις της ιεραώς καλλιτέχνης ήτο θαύμα κομψότητος και χάριτος. Κομψή, εύλαμπτος και εδλύγιστος, με στάσεις πλαστικάς, ύψηλη με γραμμιάς άρμονικάς και με κινήσει; αι όποιαί άπορρέουν από τήν άρπαστον άτλότητα της θριαμβευούσης νεότητος παρείχε τήν ιδέαν άρχαίου Έλληνικού άγάλματος.

Τό πρόγραμμα της συναυλιάς της πλούσιον εις έργα μεγάλων και δη κλασικών μουσουργών έδωκε τήν εύκαιρίαν ν' αναδειχθή τόν ύπεροχον τάλαντον της ιεραώς Έλληνίδος ή όποία με θαυμαστήν άκρίβειαν και τέχνην απέδωκεν όλα τά συναισθήματα τά όποια έξήτησαν να έκφράσουν οι φημιμένοι συνθέται των.

Τό έκλεκτόν άκροατήριον έπευφήμισε ζωηρώς και ειλικρινώς τήν νεαράν Έλληνίδα ή όποία μη τήν ώραιαν έμφάνισιν της και τήν θαυμάσιαν έκτέλεσιν έδιναιώσε τάς έλπίδας όλων εκείνων οι όποιοι διεγνώσαν εις τόν τάλαντον της Δος Παπαγεωργακοπούλου τήν καλλιτέχνηδα ή όποία θά τιμηση τόν Έλληνικόν όνομα,

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Εις τόν Δημοτικόν Θεάτρον έδόθη ή μεγάλη Συναυλία ύπερ των οικογενειών των έπιτροπών. Έκλεκτοί καλλιτέχνη έλαβον μέρος εις αυτήν. Η κ. Φωκά κατεγοήτευσε διά μίαν άκόμη φοράν με τήν άπαράμιλλον τέχνην της και τήν θαυμασίαν φωνήν της. Επίσης και όλοι οι άλλοι καλλιτέχνη και ό κ. Καλογερίκος, και ό κ. Πέμερ, και ό κ. Χωραφά, και ό κ. Γάιδεμπεργ και ό κ. Οικονομίδης και ό κ. Καζάζης έδωκαν σιγμάς άληθινής άπολαύσεως εις τόν έκλεκτόν άκροατήριον της συναυλιάς. Εις τήν έορτήν αυτήν έξαμε και τήν πρώτην δημοσίαν έμφάνισιν της ή Δις Τζίφου. Η Δις Τζίφου συνεπλήρωσε τάς σπουδαίας της εις τας Βρυξέλλας και άνεδείχθη μία πρώτης τάξεως βιολίστρια. Και τόν δείγμα της τέχνης της τό έδωκεν εις τήν συναυλίαν του Δημοτικού, ένθουσιάσασα τόν Αθηναϊκόν κοινόν.

ΤΑ ΘΕΑΤΡΑ ΜΑΣ

Κατά τόν μήνα αυτόν εξακολουθούν εις τά Αθηναϊκά θεάτρα μάς διδασκαλία μεταφρασμένων έργων.

Εις τόν θεάτρον Κυβέλης έδόθη τόν «Υπερτείν», ό «Πατέρας» και ό «Θεόδωρος και Σια», των συγγροφών του «Λεροπλάνου», τόν όποιον τόσον ήρесе τέρευσι, και ή «Γυμνή γυναίκα» του Μπατάιγ.

Εις τόν «Πατέρα» του Στρίνπεργ» έπαιξε θαυμάσια ό κ. Οικονόμου. Άνκαι τό έργον εινε φοβερά άντιφεμινιστικόν και κινεί τήν αγανάκτησιν, έν τούτοις ή τέχνη του κ. Οικονόμου εινε τόσον μεγάλη ώστε να σάς εαυηλώνη εις τήν θέσιν σας και να έμποδίση και αυτήν τήν πνοήν σας διό να μη χάσετε μίαν του λείν και μίαν του κινήσιν.

Εις τόν Θεόδωρος και Σια ή κ. Κυβέλη εινε τόσον φυσική τόσον χαριτωμένη ώστε να άποσπā άκράτητα τά χειροκροτήματα.

Η «Γυμνή Γυναίκα» δέν θεωρείται από τά καλύτερα

ΕΙΣ ΤΟΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ

έργα του Μπατάιγ. Η κ. Κυβέλη μάς έδειξε εις τόν έργον αυτό ένα σπαρταριστόν πόνον ό όποιος τήν άπέδειξε διά μίαν άκόμη φοράν πραγματικήν καλλιτέχνηδα.

Θέατρον Κοτοπούλη. Και εις τόν θεάτρον αυτό έδόθησαν άρκετά μεταφρασμένα έργα. Έδόθη ή «Γόησσα» και τόν «Χρήμα Κυβερνά». Και εις τά δύο αυτά έργα έπαιξε με πολλήν τέχνην ή Δις Κοτοπούλη. Επίσης έδόθησαν και τά «Πολεμικά Παναθήναια του 1913». Εις τά Παναθήναια έφέτος συνειργάσθη και τρίτος συγγραφεύς. Οι κ. κ. Άννι-ος, Τσοκόπουλος και Δημητρακόπουλος. Τό έργον άνεβιβάσθη με πολλήν επιμέλειαν υπό του θιάσου της Δος Κοτοπούλη. Η έπιτυχία του δέν έθεωρήθη ίκανοποιητική ούτε διά τόν κοινόν ούτε διά τούς συγγραφεύς του κατά τήν πρώτην παράστασιν. Εύτυχώς διό ό θιάσος δέν ζημιούται.

Θέατρον Σιντάματος. Εις τόν θεάτρον αυτό έπικρατεί τόν Πανόραμα του 1913 του κ. Μωραϊτίνη. Σάτυρα εδφής σκηναί χαριτωμένα καθιστούν τήν έπιθεώρησιν αυτήν προσφιλή εις τόν Αθηναϊκόν κοινόν. Ο κόσμος χειροκροτεί κάθε βράδυ ένθουσιωδέστατα.

ΘΕΑΤΡΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Η Βιεννέζικη Όπερέτα παίζει εις τόν θεάτρον Άρνι-ώτη.

Επίσης καλήν εργασίαν κάμει και τόν Έλληνικόν Με-λόδραμα του κ. Παπαϊωάννου τόν όποιον παίζει εις τόν Πα νελλήσιον.

Ηρχισαν να άγγέλλωνται τά πρωτότυπα δραματικά έργα.

Ο κ. Μελās παρέδωκε εις τόν θεάτρον Κυβέλης; ένα δράμα του υπό τόν τίτλον «Τό άσπρο και τόν Μαύρο».

Ο κ. Παρίσης; επίσης εις τόν θιάσον Κυβέλης παρα-δίδει τόν «Μαυριτανόν» του. Ο κ. Λοιδωρίκης τόν «Κρυφόν Πόθο». Ο κ. Ίωσήφ τήν «Νευρικήν» θά τήν έμπιστευθή εις τόν θιάσον της Δος Κοτοπούλη.

Εφέτος κατά πάσαν πιθανότητα θά έχωμεν έκλεκτόν θεάτρον εις τόν Φίληρο. Τό θεάτρον άνέλαβε ό κ. Κοντα-ράτος.

ΕΝΑ ΘΕΑΤΡΟΝ

Οι θεατροί κριτικοί του Λονδίνου παραπονούται εις τας έφημερίδας διά τήν έλλειψιν καλών κομωδιών και δρα-μάτων ένδιαφέροντος κατά τήν παρούσαν θεατρικήν περίο-δον.

Ό; εινε γνωστόν, μεταξύ του Δεκεμβρίου και Άπριλίου πλείστα θεάτρα του Λονδίνου έξήτησαν να παραστήσωσι, κομωδιάν ή δράμα ή τραγωδιάν πρωτότυπον, επί τή έλπίδι να επιτύχωσι μίαν έξαιρετικήν έπιτυχίαν, ή να κάμουν ώς λέγουσιν οι Άγγλοι μίαν The catch of the Scason.

Από του Δεκεμβρίου του παρελθόντος έτους άνωτών τρι-άκοντα νέων κομωδιών ή θεατρικών έργων διαφόρων, άνεβιβάσθησαν επί της σκηνής, άλλ' ούδέν εκ των έργων αυτών είχε χαρακτήρα άληθώς ένδιαφέροντα: έξ αυτού και τά παράπονα των κριτικών.

Σήμερον φαίνεται διό ή άναμενομένη έπιτυχία ήλθε με τόν έργον «Τυφών» του Μέλχιερ Λένγκοελ.

Πλήν τόν δράμα τούτο του γνωστοτάτου Ούγγρου συγ-γραφέως, τό γνωστόν ήδη έν Γαλλία και Ιταλία, ίδία έν Ρώμη, άνεβιβάσθη επί της άγγλικής σκηνής μετά μεγαλοπρεπειάς και προσορίζεται να ζήση καθ' όλην τήν θερινήν θεατρικήν έποχήν.

Όθεν τό έργον τούτο παρεγόρησεν έν μέτρω τούς κρι-τικούς, ούτινες εύρίσκουσιν εις αυτό βαθύτητα κοινωνικών ιδεών, πλοκήν και σκηνηκήν οικονομίαν ύπεροχον.

Πρό παντός ή ψυχολογία του έργου και ή ήθική αυτού ύπόστασις εινε Ιαπωνική. Εις δέ τούς Άγγλους ή λεπτή αισθηματολογία της μυστηριώδους, μέχρι πρό τινος Ιαπωνικής φιλολογίας προκαλεί συγχινήσεις άγνωστους μέχρι

της σήμεραν. Η Ιαπωνική ύπόθεσις του «Τυφών» περι-στρέφεται περίξ ένός έρωτος συντετριμμένου, όστις δύναται να άναζήρη, ως ό Φοίνιξ από της άσβόλης του.

Η ΚΛΕΙΣΜΕΝΗ ΠΟΡΤΑ

Εις τόν θεάτρον «Βάλλι» της Ρώμης από τινων ήμερών παίζεται τόν νέον έργον του Πράγκα «Η κλεισμένη πόρτα».

Τό δράμα περιστρέφεται ολόκληρον περίξ του νεαρού Ίουλίου Κουρταίτα, όστις κατατρώγεται υπό φοβεράς άμφιβολίας. Ο νεανίας ήγάπησε με ύικήν στοργήν λαβών παρ' αυτού πατριικήν άνατροφήν, τόν πλέον αγαπητόν φίλον της οικογενείας του, τόν Ντέετον Πικκάρδη, ένω ό νομιζόμενος πατήρ του Ίπτόλυτος πάντοτε ήδιαφόρησε διά τήν διαγωγήν του. Και μετά μεγαλειέτας άκόμη άφροσύ-σεως ό Ίούλιος λατρεύει τήν μητέρα του τήν Λευκήν, κυ-ριάν πρότυπον και περι της ήθικής της όποιος ούδεις ποτέ έξέφρασε τήν παρμηκράν άμφιβολίαν.

Και όμως ό Ίούλιος άρχίζει άμφιβάλλων, άρχίζει να αισθάνεται κάτι τόν ύποπτον έν τή άτμοσφαιρα ήτις τόν περιβάλλει.

Ο νεανίας εινε νευρικός, έξημμένος και σκέπτεται να έχκαταλείψη τήν οικίαν, τήν οικογένειαν και να συμμετάσχη εις μίαν επικίνδυνον επιστημονικήν άποστολήν, μακράν της πατρίδος του.

Ούδεις κατορθώνει να μεταπέση αυτόν άλλ' αναλαμ-βάνει να τόν κάμη ό φίλος του ό πλέον άφωσιωμένος εις αυτόν, εκείνος όστις άληθώς ήγάπησεν αυτόν ως αγαθός και φιλόστοργος πατήρ, ό Ντέετος Πικκάρδης. Ο Ίούλιος έπι-μένει και μάλιστα θυμώνει έναντίον του φίλου του και φω-νάζει διό επιθυμεί να άναπνεύση καλύτερον, διότι δέν αισθάνεται εαυτόν έλεύθερον, διότι έχει εμπρός του μίαν κλει-σμένην θύραν!

Ο Ντέετονος ψυχολογεί τόν νεανία: ώστε έχει και άλλην αίτίαν, ήτις τόν έννευρίζει;

Τέλος ό Ίούλιος άποκαλύπτει τόν φοβερόν μυστικόν του γνωρίζεη ήδη διό άληθής; πατήρ δέν εινε ό Ίπτόλυτος αλλά ό Ντέετονος.

Η μήτηρ του τόν ήγάπησε κατά τά πρώτα έτη της ζωής της, μετά τας συνεχείς άπιστίας του συζύγου της και εκ του έρωτος εκείνου, όστις άτέμεινεν άγνός, έγεννήθη αυτός.

Ο Ίούλιος τά γνωρίζει όλα και τά λέγει εις τόν άλη-θινόν πατέρα του, ούχι διά να τόν επιτιμήση, αλλά διότι δέν δύναται να ζήση μεταξύ δύο πατέρων, άλλ' εξακολου-θει να νοιξή τήν μητέρα του άθώαν και άγνήν. Τέλος ό Ίούλιος άποκαλύπτει και πρό του Ντέετονου, εις τήν μη-τέρα του τόν μυστικόν του, λέγει διό αγαπά άμφοτέρους και άνθίγων τήν θύραν τήν φέρουσαν προς τήν έλευθερίαν φεύ-γει διά παντός.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Τό Δημοκρατικόν καθεστώς έχειραφέτησε τήν κινέ-ζαν γυναίκα. Διά τούτο τώρα δέν πρέπει να έκπλαγώ-μεν μανθάνοντες διό υπάρχουν έν Κίνα γυναίκες άπά-χαι. Εσχάτως εις Ταϊ-Λένγκ του διαμερισματος του Σουτζα, όπερ εινε μέγα κέντρον κακοποιών στοιχείων, εις άξιωματικός εύμίναζε τούς στρατιώτας του ως άνι-χνευτίας. Επιδεδόμενοι οι στρατιώται εις άνιχνείσεις εύρέθησαν αϊφνηδίως έναντι δύο γυναικών μολονότι ήτο ή τρίτη πρωινή ώρα. Ησαν νέαι και άκαμάι και μετέφερον καλάθους και δέματα. Ο άξιωματικός τας ήρώτησε τι έκαμνον εις τό μέρος εκείνο κατά τήν τό-σον πρωινήν εκείνην ώραν.

—Πηγαίνομεν εις γειτονικόν χωρίον διά να ιδώμεν τας μητέρας μας άτήνησαν αυται.

Η άπάντησις δέν ίκανοποίησε τήν περιέργειαν του άξιωματικού όστις διέταξε τήν σύλληψιν αυτών και σωματικήν έρευναν.

Εκάστη έξ αυτών έφερε περιστροφον δέκα σφαιρών πλήρες.

Κατόπιν ό άξιωματικός έμαθεν διό αι δύο γυναίκες

ήσαν άνιχνεύτριαι χορηγεύσασαι ως προφυλάκαί μιξς συμμορίας κλεπτιών εις τήν όποιαν άνήγον.

Ύπαρχει πράγματι όργανομένη συμμορία γυναικών άπάχηδον ήτις τρομοκρατεί τό διαμέρισμα διά των περιστροφών.

Ο Γαλλικός Σύνδεσμος διά τά δικαιώματα των γυναι-κών άπήνησε πρός τόν ύπουργόν των Οικονομικών της Γαλλίας, όργανωτήν της έπιτροπής διά τόν έναν-τίον της έλαττώσεως του πληθυσμού άγώνα, διά να παραπονεθή ύι έν τή έπιτροπή ταύτη έξ εκατοντάδων μελών ούδεμία συμπεριελήφθη γυνή.

«Δύναται τις, γράφουσιν αι γυναίκες του έν λόγω συνδέσμου, να μιξ άμφισβήτηση τά άπαιτούμενα προσόντα όπως επιτύχωμεν δικαιώματα έν τω έθνει, δύναται τις να θέλη να κρατη ύπό τήν άπόλυτον έ-ξουσίαν του συζύγου, δύναται τις να διακηρύξη διό τά ήμερομίσθιά μας δέον να εινε κατώτερα από τά των άνδρών διότι αι άνάγκαι μας εινε ολιγώτερα, άλλ' ύ-παρχει βεβαίως κάτι τί τόν άναντήρητον και δι' αυ-τούς άκόμη τούς λυσοσώδεστον άντιφρονούντας προς τήν γυναικείαν χειραφέτησιν, και τούτο εινε ή άρμο-διότης μας ή άδιαφιλονίκητος όσάκις πρόκειται να φέρωμεν εις τόν κόσμον παιδία.

Γυναίκες άλλως συμπεριελήφθησαν εις έπιτροπιάς διά τας όποιάς ένδιαφέροντο όλιγώτερον άπ' ευθείας.

Ο ΚΟΣΜΟΣ

Άνεχώρησεν εις Παρίσιους ή Α.Β.Υ. ή Βασιλόπαις Μαρία ακολουθουμένη από τας ευχάς μυριάδων πολε-στών οι όποιοι υπό τήν σκέψην της ήσθάνθησαν

Η ΒΑΣΙΛΟΠΑΙΣ ΜΑΡΙΑ

μεις τούς πόνους των τραυμάτων των. Άνωτέρα κόπων και μόχθων έπέδειξεν άκουράστος όλην τήν γλυκύτητα της γυναι-κείας καλσύνης ή όποία δέν έχει όρια. Διέσχισε κατ' έπανάληψιν τας Έλληνικάς Θαλάσσας διά να περίσταται: σύντροφος παρήγορος και εδεργετική εις τούς άκρωτηριαζόμενους άνδρας των ελληνοτουρκικών μαχών. Οι ένδοξοι τραυματία μας άπομακρυνόμενοι από τας τραχύτητας της πολεμικής ζωής και φερόμε-μενοι εις τούς Ναούς της υγείας και της άναπαύσεως εύρισκον παρά τόν πλευρόν των τήν όνειρώδη έρείαν ή όποία με τρυφερότητα μητρής και με άφροσύων άδελ-φής τούς οδηγεί εις τόν θάλαπον της ευζωίας και τήν άντίληψιν της επιστήμης.

Όλοι εκείνοι όσο: έδέχθησαν από τας χειράς Της τούς θησαυρούς της καλσύνης Της, όλοι εκείνοι όσοι από τήν απαλότητα του βλέμματος Της ήσθάνθησαν μετριαζόμενους τούς πόνους των, όλοι εκείνοι όσοι από τήν γοητείαν του μειδιήματος Της ήνιγησαν τήν έλπίδα της ζωής, όλοι εκείνοι όσοι από τήν μουσικό-τητα των λόγων Της άνεδρον τήν γαλήνην της ψυχής και από τας άδελφικάς και μητρικάς περιθάψεις Της άνέκτισαν τήν υγείαν, όλοι αυτοί παρακολουθεύοντες νοερώς τήν γλυκυτάτην Βασιλοπούλαν εις τόν ταξείδιόν Της έμπιστευόντο εις τά υγρά κέλευθα ελλαδής χα-ρητισμόν άπορρέοντα από της ευγνωμόνης καρδιάς των τά βάθη.

Η κ. Μαρούλη μάς έδωκεν και έφέτος τήν καλλι-τεχνικήν άπόλαυσιν διά της εκθέσεως των Χειροτεχνη-μάτων Ίθάκης.

Η ΕΚΘΕΣΙΣ Διήρκεσε επί τρεις ήμέρας εις δύο ΤΗΣ ΙΘΑΚΗΣ αίθούσας του «Παγνασοού». Κυρίαί έκλεκται της Αθηναϊκής κοινωνίας είχαν άναλάβη τήν έπιστάσιαν των πωλήσεων υ-

λων ἐκείνων τῶν καλλιτεχνικῶν εἰδῶν τὰ ὅποια ὄλα μαζὶ καὶ τὸ κάθε ἓνα χωριστὰ ἦσαν ποιήματα λεπτότητος, τέχνης, καλλισθησίας καὶ ὑπομονῆς.

Ἡ κ. Μαρούλη ἡ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου, ἡ ψυχὴ καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Σωματείου, εἶνε ἀξία θερμοτάτων συγχαρητηρίων διότι διὰ τῆς προσωπικῆς τῆς ἐπιβολῆς καὶ τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τῆς ἐργασίας ἐδημιούργησε μίαν βιομηχανίαν καὶ ἔδωκεν ἐργασίαν εἰς τὰς πτωχὰς νεάνιδας τῆς Ἰθάκης.

* *

Τὰ ἔξοδα τῆς Γερμανίας διὰ τὸν στρατὸν τῆς, τὰ ὅποια κατὰ τὸ 1875 ἦσαν 324 ἑκατομμύρια μάρκων, ἔχουν ἤδη ἀνέλθει εἰς 817 καὶ δεικνύουν ΓΕΡΜΑΝΙΑ τὰσιν ν' ἀνέλθουν εἰς ποσὸν ἀκόμη σελΚΑΙ ΓΑΛΛΙΑ βασιτότερον. Ἐπίσης τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ ἔτος 1875 ἐστοιχίειν εἰς τὴν Αὐτοκρατορίαν 36 ἑκατομμύρια μάρκων, ἔχει ἤδη προϋπολογισμὸν ἀνερχόμενον εἰς 358 ἑκατομμύρια.

Ἡ ἀναλογία τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ πρὸς τὸν Γερμανικὸν εἶνε ἐπὶ τοῦ παρόντος 5 πρὸς 7. Μὲ τὰς σχεδιαζόμενας ὅμως Γερμανικὰς αὐξήσεις καὶ ἐν ἡ περιπτώσει ἡ Γαλλία δὲν ἐφαρμόσῃ τὸ σύστημα τῆς τριετοῦς θητείας, ἡ διαφορά θ' αὐξήσῃ καὶ ἡ ἀναλογία θὰ καταστῇ περιπου 5 πρὸς 8 1)2.

Διὰ νὰ μὴ ἐπέλθῃ τοιοῦτον ἀποτέλεσμα, ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἀποφασίζει νὰ ἐπιναφέρῃ ἐν ἰσχύϊ τὸ σύστημα τῆς τριετοῦς θητείας καὶ οἱ Γερμανοὶ ἐκλήσονται διὰ τὴν πατριωτικὴν προθυμίαν μὲ τὴν ὁποίαν οἱ Γάλλοι δέχονται νὰ ὑποστοῦν τὴν σχεδιαζομένην πρόσθετον στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν. Τοῦς μένει μόνον ἡ ἐλπίς ὅτι λόγῳ τῶν ὀλίγων γεννήσεων καὶ ἐπομένως τῆς μὴ κανονικῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ ἐν Γαλλίᾳ ἡ τριετὴς θητεία θὰ ἔχῃ ἀντίκτυπον εἰς τὴν βιομηχανίαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ λείψῃ μέγας ἀριθμὸς ἐργατικῶν βραχιόνων καὶ ἡ παραγωγὴ τῆς θὰ ἐλαττωθῇ, πρὸς ἄφελος τῆς Γερμανικῆς βιομηχανίας τῆς ὁποίας ἡ παραγωγὴ θὰ παραμείνῃ σταθερά.

* *

Πότε νομίζετε ὅτι ἀνεφάνη ἡ πρώτη σουφραζέττα; Πρὸ 4.000 ἐτῶν.... Ἐκυβέρινα τὴν Αἴγυπτον περὶ τὴν 16ην ἑκατοστατηρίδα π. Χ. ὠνομάζετο δεΧατζεπισούτ. Ἐπολέμησε

Η ΠΡΩΤΗ ΣΟΥΦΡΑΖΕΤΤΑ διὰ τὰ δίκαιά τῆς ὡς θὰ ἐπολέμασε τὸν πατέρα τῆς Θουμισὸς Α' νὰ τῆς δώσῃ τὸν θρόνον ἐπειδὴ ἦτο τὸ μόνον τέκνον τῆς Βασιλίσσης Ἀλιμὸς, ἀπογόνου τῶν Φαραώ. Ἡ Χατζεπισούτ ἔδειξε τὴν Βασιλικὴν τῆς δύναμιν ἀναγείρασα διάφορα μνημεῖα καὶ ἓνα τεράστιον ναὸν εἰς τὰς Θήβας τοῦ εὐρίσκοντο εἰς τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Νείλου.

Μετὰ τρία ἔτη ἀπὸ τὴν ἀνοδὸν τῆς εἰς τὸν θρόνον ἐπεχείρησε νὰ τὴν ἐκθρονίσῃ ὁ σύζυγός τῆς ἀλλ' αὐτὴ ἦτο ἀρκετὰ ἐξυπνὴ ὥστε νὰ μὴ τὴν πάθῃ. Ἐκαμε τὴν Αἴγυπτον νὰ αἰσθανθῇ τὴν δύναμιν τῆς καὶ τὸ πνευμά τῆς. Ἐθρόθησαν ἐπιγραφαὶ ἱερογλυφικαὶ αἱ ὁποῖαι τὴν ὑμνοῦν ὡς νὰ ἦτο θεά.

Τοὺς φίλους τῆς καὶ ὀπαδοὺς τῆς τοὺς ἀνύψωσεν εἰς τὰ ἕψηστα ἀξιώματα καὶ ἐβασίλευε δυνατῇ. Παρ' ὅλα αὐτὰ δὲν ἐλησμονοῦσε ὅτι ἦτο γυναῖκα. Ἐθρόθησαν εἰς τὰς τελευταίας ἀνασκάρὰς τὰ κιβώτια τοῦ ἔβανε τῆς μυρωδιές.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

— Ὑδαῖα ποιήματα, ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὰ μεγάλα σύγχρονα γεγονότα, ἐδημοσίευσεν εἰς διάφορα περιοδικὰ ἡ κ. Σοφία Οἰκονομίδου.

— Ἡ κ. Οἰκονομίδου εἶνε γνωστὴ ποιήτρια, ἡ ὁποία ἔχει δημοσιεύσει κομψὸν τόμον ποιημάτων ὑπὸ τὸν τίτλον «Παλμοί».

— Πάντοτε τὰ ποιήματα τῆς κ. Οἰκονομίδου κρίνονται μὲ πολλὴν εὐμένειαν.

— Τὸ μνημόσυνον τοῦ Παλαιολόγου κατὰ τὴν 29ην Μαΐου δὲν ἐγένετο ἐφέτος μὲ τὴν ἐπισιμότητα τῶν παρελθόντων ἐτῶν. Διὰτὶ ἀρὰ γε;

— Ἦρχισεν ἡ ἀποστολὴ τῶν ἐπιστράτων εἰς τὰ διάφορα λουτρά.

— Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ τοῦ ὑπουργείου θεωρεῖται ἀπὸ τὰς πλέον σωτηρίους διὰ τὴν υγείαν τῶν τόσο πολὺ κακοπαθουσάντων στρατιωτῶν μας.

— Ὑπὸ αὐτηρῶν ἰκλόγκνιτο ἐπεσεκέφθησαν τὰς Ἀθήνας ὁ κ. Ἀσκούτδ καὶ ὁ κ. Τσῶρτσιλ μετὰ τῶν συζύγων των.

— Ἐπίσης ἐπεσεκέφθη τὰς Ἀθήνας καὶ ὁ συγγραφεὺς τοῦ Σέρλοκ—Χόλμς κύριος Κώνναν Νουῦλ.

— Ὁ «Παρατηρητὴς» ἡ γνωστὴ διεβδομαδιαία ἐφημερίς προέβη εἰς μίαν πρωτότυπον καὶ ἀμερικανικωτάτην καινοτομίαν.

— Κάθε βράδι διανέμει δωρεάν εἰς τὰ κέντρα ἓνα εὐσοειδητὸν δελτίον, τὸ ὁποῖον ἔχει τὰς πλέον ἐξηκριβωμένας εἰδήσεις.

— Καὶ ὁ κόσμος τῶν κέντρων καὶ τῶν θεάτρων τὸ ἀρκάζει καὶ τὸ ροφᾷ κυριολεκτικῶς.

— Αἱ σουφραζέττα εἶχον πρὸ ἡμερῶν καὶ τὴν πρώτην μάρτυρα τοῦ ἀγῶνός των, ἡ ὁποία ἐθυσίωσε τὴν ζωὴν τῆς ὑπὲρ τῶν ἰδεῶν τῆς.

— Ἡ θυσία αὐτὴ προκαλεῖ γενικὴν συγκίνησιν εἰς τὴν τάξιν τῶν σουφραζετῶν.

— Ὁ στρατηγὸς Ἀμέλιο διήλθεν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἐπιστρέφων εἰς τὴν Ἰταλίαν.

— Λέγεται ὅτι φέρων πολιτικὴν ἐνδυσμασίαν ἐγευματίσεν εἰς τὸ ἐστιατόριον «Ἀβέρωφ».

— Ἐνα ἀπὸ τὰ ὠραιοτέρα καὶ ἐκλεκτώτερα ἀνθοπωλεῖα τῶν Ἀθηνῶν θεωρεῖται τὸ ἀνθοπωλεῖον τοῦ κ. Φλεριανοῦ.

— Ἐπισκεφθῆτέ το διὰ νὰ βεβιωθῆτε.

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ὁ νέος Ἑλληνομνήμων τριμηνιαῖον περιοδικὸν Σύγγραμμα πλήρες ὅπ' ὕλην ἐξόχου ἐπιστημονικῆς ἐργασίας ὀφειλομένην εἰς τὸν ἀκάματον καὶ σοφὸν Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου κ. Λάμπρον. Ἐξεδόθησαν ὁ ὄγδος καὶ ἑνατος τόμος.

Les Iles de la Mer Egée. Ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς ἐν τῷ ξένη Ἑλληνο κ. Κέλτσι ἐξεδόθη ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον γαλλιστὶ τομίδιον περιέχον τὸ ἱστορικὸν τῆς κατοχῆς τῶν Νήσων τοῦ Αἰγαίου ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν καυῶς καὶ ἄλλην ποικίλην παρεμφερῆ ὕλην διασφαρνίζουσαν πᾶν σχετικὸν ζήτημα. Τὸ Ἐθνικὸν πανεπιστήμιον εἰς ὀγκῶδεις καὶ μετ' ἐπιμελείας ἐκτυπωμένους τόμους ὑπὸ τὸν τίτλον *Σένια* καὶ *Τὰ κατὰ τὴν ἑβδομηκοστὴν Πέμπτην Ἀμφιετηρίδα τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου (1837—1912)*. Ἐξέδωσε τὰ πεπραγμένα τῶν ἐορτῶν αἱ ὁποῖαι τόσοσ ἐκπᾶγλως καὶ ἐπιβλητικῶς ἐτελέσθησαν τὸ π. ἔτος ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου καὶ τῆς ἑβδομηκοστῆς πέμπτης ἀμφιετηρίδος τοῦ Πανεπιστημίου.

— Ἡ ἀγωγή τῆς Κόρης Πολύμιμον τομίδιον πρὸς διαπαιδαγώγησιν τῆς Ἑλληνίδος κόρης ὀφειλόμενον εἰς τὸν πατριωτισμὸν τοῦ κ. Στ. Ζ. Λιβαδά.